

ITALY WANTS OVER ONE MILLION JUGOSLAV WHITE SLAVES.

At the peace table, at which peace is to be established, worthy of the tremendous sacrifices brought by the European and American democracies, and conform to the great and lofty principles proclaimed by the American people, the Italians will bring forward their monstrous demand for the annexation of Dalmatia, Istria, Trieste, Gorica and Rieka (Fiume) to the kingdom of Italy.

All these territories are Yugoslav since times immemorial and inhabited by an overwhelming Yugoslav majority.

In these territories the Italians, including over 70,000 annexed Italian immigrants and more than 100,000 renegades, number only 372,623 as against 1,080,933 Yugoslavs.

The proportion in each of the demanded provinces is as follows:

Dalmatia: Yugoslavs, 612,699—Italians, 18,028;
Istria: Yugoslavs, 224,400—Italians, 145,516;
Trieste: Yugoslavs, 59,974—Italians, 118,959 (including 45,000 Italian immigrants);
Gorica: Yugoslavs, 155,039—Italians, 90,119.

For the sake of pure imperialism, over one million Yugoslavs have to be sacrificed to a foreign rule, and their most cherished lands, the cradle of their nationalism, their culture and their art subjected to the greed and exploitation of a nation always hostile to the Yugoslavs.

Italy's demands are sustained only by imperialistic ambitions and by the desire of territorial aggrandizement.

Yugoslav's demands are sustained by right and justice, by truth and the principle of national self-determination.

Italy wants the Adriatic to be an Italian lake; the Yugoslavs want it to be a free sea for the benefit of all.

WILL AMERICA PERMIT ITALY TO ENSLAVE
ONE MILLION JUGOSLAVS?

Naš zadnji angleški članek "The Italy-Yugoslav Issue", ki je bil priročen pred par tedni v "Prosveti" se po prizadevanju naših naročnikov pomatrali mnogi ameriški listi, kar je razvidno iz brekov, ki jih dobivamo. Iščite gornji članek v okvirju in ga

dajte dotičnim in še drugim listom v ponatis. Italijani se v veliki meri poslužujejo ameriškega tiska za svoje propagandne, to propagando je treba prijeti in pobiti ravno tam — v amerškem tisku.

TAJNE POGODBE DELAJO MRŽNJO.

Ako so zavzemniki za samoodlo-
ševanje, čemu tedaj skrivajo
tajske pakete in povzro-
čajo sum?

40,000 ITALIJANOV V ISTRI IN NA REKI.

Pariz, 17. dec. — Različne taj-
ne mirovne pogodbe med zavezni-
ki že kažejo rogove nezadovoljnosti
in mržnje. Tajne pogodbe se
nikakor ne morejo prilagoditi
javnim deklaracijam demokratič-
nih načel za mir, posebno Wilsono-
vem programu ne.

Tukaj se dan za dnevom pojav-
lja vprašanje: Ako so zavzemniki
vedli vojno na odpravo vsake bo-
deče vojne, za splošno demokracijo,
za pravice malih narodov in v
svrhu, da pomagajo doseči tla-
nim narodom do samovlade in
svobode, čemu tedaj ne zavrejo
tajnih paktov, ki popolnoma nas-
protujejo vsem tem ciljem?

Zavzemniki so sprejeli prvo Wil-
sonovo točko v njegovem mirov-
nem programu, ki se glasi, da se
mora odpraviti tajna diplomacija,
ali vzle temu nočejo objaviti svo-
jih tajnih dogovorov; pogodbe so
znane svetu še vedno le iz boljšev-
viških virov. Ravno ta neodkrita-
srčna politika entente je kriva, da
je med ljudstvom in v raznih di-
plomatičnih krogih vse polno go-
vorilo o raznih paktih, katerih
morda v resnici ni; toda vlade tr-
dovratno molče in s tem potrju-
jejo sum.

Tako na primer se zdaj govori
o tajnem paktu, ki določa, da se
iz delov del Alzacije in Lorena
in reko Reno ustanovi nova neod-
visna država, ki bo nekakšni "ču-
vaj" med Nemčijo in Francijo.

Londonska pogodba, ki daje I-
taliji jugoslovanske pokrajine,
južne Tirole, Albanijo in gotove
grške pokrajine, je povzročila že
dosti razburjenja in mržnje. Čemu
je treba te pogodbe, če enten-
ta priznava narodom pravico sa-
moodloševanja?

Italijanom pa še ni dovolj to,
kar jim obljubljuje tajna london-
ska pogodba, temveč hočejo še
več. V to svrhu so poslali 40,000
mož v Istro in Reko, da anektira-
jo tudi ono obrežje, katerega ni v
tajni pogodbi. Jugoslovanci so ra-
di tega razdraženi in pripravljeni
na boj, in čuje se, da imajo na
svoji strani Čehoslovake.

Francija in Anglija se na skriv-
nem pripravata zaradi teritorija v
Siriji in Palestini. Zdi se, da so
vse vlade v trenutku pozabile na
prinsep skupnih interesov in vsa
tekmuje z drugo, kdo bo več
pograbil. Nevarnost oboroženega
konflikta med Jugoslovanci in I-
talijo, med Poljaki in Ukrajinci ter
Čehi in Madžari je zelo majhna v
primeri z nevarnostjo, ki grozi
vseled prepira za pokrajine v Ma-
li Aziji, ako bodo zavezniške vla-
de nadaljevale sedanjo politiko
ravno na predvečer mirovne
konference. Namesto, da odpravi-
jo star kotel mržnje in prepira
na Balkanu, hočejo balkanizirati
vso Evropo. Pri tem pa ne vidijo
nevarnosti revolucije, ki počasi
prihaja od vzhoda proti zapadu.

V interesu pravičnega mira je,
da Amerika zahteva razorožitev
vse Evrope. Od nas bodo zahtevali
tudi nadaljna denarna posojila, ži-
vil in surovin, toda Amerika bi ne
smela dati več ničesar brez pogo-
ja, da se odpravi nevarnost po-
novne vojne.

PRETEP NA ITALIJANSKEM SHODU.

Chicago, Ill. — Na italijanskem
shodu, na katerem je imela govo-
riti italijanska komisija, je pri-
šlo do pretepa, v katerem je bil 40-
letni delavec Hugo Baldi obstre-
ljen od zadej.

KANALIZACIJA REK.

Evansville, Ind. — Tukaj zho-
ruje organizacija za kanalizacijo
ohijske doline. Organizacija si je
nadela nalogo, da izvede načrt za
regulacijo rek v dolini, da bo mo-
glo po njih razvati tovarno bla-
go.

WILSON JE POSETIL CHATEAU THIERRY.

Predsednik na prisorisku prvo
ameriške zmage. Ljudstvo
nadaljuje z ovacijami.

PRVI SESTANEK S FOCHOM.

Pariz, 17. dec. — Predsednik
Wilson je danes predpoldne v dy-
tomobilu obiskal Chateau Thierry
in bližnja mesta na nekdanji bojni
črti. Vreme je bilo deževno in
vseled tega se ni predsednik mu-
dil dolgo časa zunaj.

Popoldne se je Wilson privr-
sešel z maršalom Fochom, kateri
se je pravkar vrnil iz Trevesa v
Nemčiji, kjer je bila konferenca
z nemškimi delegati zaradi po-
daljšanja premirja.

Včeraj popoldne je Wilson kon-
feriral z Ventzelosom in genera-
lom Pershingom. Ventzelos, grški
ministrski predsednik, je na dolgo
in široko opisoval Wilsonu sta-
liše Grške z ozirom na balkan-
sko vprašanje.

Danes je bilo uradno nazna-
njeno, da bo Wilson prebil bo-
žične praznike v glavnem stanu
ameriške armade. Potovanje v I-
talijo je odloženo do zadnje po-
lovice meseca januarja.

Pariz je nadaljeval ovacije
predsedniku Wilsonu tudi v pon-
deljek, ko se je peljal v mestno
hišo in na potu nazajgrede. Ulice
so bile polne ljudstva in na oknih
hiš je bila glava pri glavi.

Pred Muratovo palačo, kjer je
nastanjen predsednik z ženo, so
ljudje čakali vsa noč od nedelje
na ponedeljek z namenom, da bo-
do lahko videli Wilsona, ko se
zjutraj pokaže iz palače.

Ameriški mirovni delegatje so
zaposleni na sestankih z drugimi
diplomati pri aranžiranju mirov-
ne konference. Kakor hitro bo
sprejet formalni spor in dnevni
red, bo državni tajnik dnevno
dajal poročila časnikarjem kore-
spondentom o poteku zborovanja.
Iz tega sledi, da niti preliminar-
na konferenca ne bo javna.

Formalne konference ne bo do-
kler ne prideta Lloyd George in
italijanski ministrski predsednik
Orlando v Pariz.

SUPRAŽETKE SO SEŽGALE PREDSEDNIKOVO KNJIGO.

Washington, D. C. — Okoli La-
fayettevega spomenika pred Belo
hišo se je zbralo 225 članice ženske
stranke, da prisostvujejo izredni
ceremoniji. Sežgale so predsedni-
kovo knjigo "The New Freedom"
in vse njegove izjave o demokra-
ciji in ženski volilni pravici.

"Ljudstvo na svetu smatra
predsednika Wilsona za preroka
demokracije in verjame v njegove
besede," je rekla mrs. John Ro-
gers iz New Yorka, ki je predse-
dala ceremoniji, "toda ameriške
žene vedo po šestih letih, kako vo-
le so njegove besede. Tu stojimo
kot skupina brez volilne pravice,
ostalo je še štiri in sedemdeset dni,
da se sprejme spremenjeni pred-
log za žensko volilno pravico, med
tem je pa predsednik odjadrjal
proč v Evropo, da pridobi svetu
demokracijo, zapuščajoč stranko,
katere je voditelj, ki odklanja za-
hteve demokracije v Ameriki."

V sprevedu, ki ga je vodila mrs.
Harvey W. Wiley, je stopalo do
dve sto žen, pet in dvajset je pa
nosilo prižgane baklje, ki so bile
določene, da spremene v pepel
predsednikova dela.

Med sežganimi predsednikovimi
deli je bil tudi predsednikov od-
govor na addresso francoskih socia-
listov, njegov odgovor francoske-
mu predsedniku Poincaru in nje-
gova addressa na dan zastave.

2225 vojakov prišlo iz Evrope.

New York, 17. dec. — Trans-
portni parnik "Maure" je danes
prispeljal 64 ameriških častnikov
in 2161 vojakov iz Bordeauxa.
Danes ali jutri pride še šest dru-
gih parnikov z več tisoč vojakov z
bojišča.

GIBANJE ZA VARSTVO DELAJCEV PRI DELU.

Delavski department je ustanovil
posebno divizijo, ki bo skr-
bela za varstvo delavcev
v industrijah.

INŽENIRSKA VEDA POMAGA.

Washington, D. C. — Delavski
department je ustanovil posebno
divizijo, poznano pod imenom
"Division of Safety Engineer-
ing", ki bo igrala veliko vlogo pri
uravnavanju razmer po vojni v
korist delavcem. Naloga te divi-
zije je, da pred vsem skrbi za var-
nost delavcev pri delu, ki so izpo-
stavljeni vednim nevarnostim.

Polzvedbe so dognale, da je v
takem obratu največ nevarnosti, v ka-
terem so slabe delavske razmere.
Če delavce priganjajo, se nevarne
oglasijo večkrat kot v obratu, v
katerem delavci delajo le osem ur
in prejemaajo primerno mezdo, da
lahko prehranijo sebe in družino.

Inženirska veda je izumila raz-
ne naprave za preprečevanje nezd-
gov v tovarnah, rudnikih in na želez-
nicah. Mnogo podjetnikov stare
šole sodi, da se ne izplača naba-
viti takih naprav, ker stanejo pre-
več denarja. Taki podjetniki živ-
je v domišljiji, da ne trpe škode, če
delavce ponesreči. Da so se taki
podjetniki predramili iz njih za-
ključkov, je bilo potrebno, da so
nekateri države sprejele odškod-
ninski zakon, po katerem je delo-
dajalec odgovoren za nezdgo.

Naloga te divizije je, da poduči
podjetnike in jih privede do spo-
znanja, da uvedejo varnostne na-
prave.

Skusnje so dokazale, da se daje
preprečiti tudi take nezdgo za
varnost napravami, ki so se zde-
le neprepredljive. Tako so na pr.
našli, da so kanarčki najbolj varni
oznanjevalci, da se v rudnikih na-
hajajo nevarni plini. In če danes
grete od rudnika do rudnika, jih
najdete prav malo, v katerih ima-
jo kanarčke.

Ta divizija ima torej precej tež-
ko nalogo, ker se bo morala mno-
gokrat bojevati proti starim pred-
sodkom, če bo hotela doseči uspe-
he.

TIHOTAPSTVO Z OPOJNIMI PIJAČAMI OVETE.

Glarksburg, W. Va. — Odkar so
stanovniki v severni W. Virginiji
izvedeli, da so prebivalci v državi
Ohio odglasovali za prohibicijo, je
med njimi oživele tihotapstvo z
opojnimi pijačami. Cena žganja je
seveda silno poskočila. Za preje
so tihotape predajali kvort žga-
nja po \$12, zdaj je pa cena posko-
čila na \$15 in \$18.

Tihotape pravijo, da so cene
tako visoke radi krizike in nevar-
nosti, katerim se izpostavljajo. Ko
zaprosalune v državi Ohio, bodo
moral tihotape hoditi po žganje
v Pennsylvanijo.

Pri hišni preiskavi na domu
John Zrivliskega so našli 500 pint
žganja, zakopanih v grobu. Zrivl-
ski je protestiral, da odpro grob,
ker je notri pokopano njegovo de-
te.

V hiši so našli par pint, toda
Zrivliski se je zaklinjal, da služijo
za njegove potrebe.

Neka žena v Kingswoodu je
kraljica tihotapev. Na njenem
posvetu so našli 4,888 galon opoj-
nih pijač. Pri nekem drugem ti-
hotapeu so našli nad 4,000 galon
opojnih pijač.

Tako je prohibicija rodila veli-
ko število tihotapev, ki smatrajo
tihotapstvo za svoj poklic.

VRME.

Chicago in okolica: V sredo ob-
lažno in nestalno; lahki, večidel
vzhodni vetrovi. Temperatura v
zadnjih 24 urah se je sukala o-
krog 40. Solnce izhaja ob 7:13,
zahaja ob 4:20.

Veliki angleški aeroplan se
je v ponedeljek podal na zračno
pot iz Londona v Delhi, Indija.
Preleteti bo moral 5800 milj.

ANGLEŽI BOMBARDI- RAJO RUSKO OBREŽJE

Spartakovci poraženi v nemškem so-
vjetskem kongresu. Večinski in ne-
odvisni socialisti so se združili proti
Liebknechtu. Ebertovci zmagali pri
prvih volitvah za skupščino. Revolu-
cija na Bolgarskem.

Berlin, 17. dec. — V kongresu
nemških delavsko-vojaških sve-
tov, ki zboruje v palači bivše prus-
ke abornice, je 450 delegatov in
med njimi so tri ženske. Stranka
neodvisnih socialistov je na svoji
konferenci sklenila podpisati u-
stavodajno skupščino, kar pome-
ni, da je potegnila a vočino.

Amsterdam, 17. dec. — V bivši
vojvodini Anhalt so bile včeraj
prve volitve za ustavodajno skup-
ščino in izid je sledeči: Ebertovi
socialisti so dobili 92,239 glasov,
vse ostale buržoasne stranke sku-
paj pa 66,951. Socialisti so izvolili
22 delegatov, demokratje 12 in
konzervativci dva.

Pariz, 18. dec. — Francoski so-
cialisti protestirajo proti raspu-
stu nemških sovjetov po francos-
skih četah v okupiranem delu
Nemčije.

Amsterdam, 18. dec. — Iz Bu-
dapešte poročajo, da je na Bol-
garskem izbruhnila revolucija.

Stockholm, 17. dec. — Današ-
nje uradno poročilo estonskega
vojnega urada se glasi, da je an-
gleška flotila bojnih ladij priče-
la z bombardiranjem obrežnih po-
stojank v Finskem zalivu, kjer se
nahajajo boljševiške posadke.
Poročilo nadaljuje, da so boljšev-
viške čete ustavile prodiranje v
okolliu Amerijena in mobilizacija
estonske armade s pomočjo enten-
te napreduje povoljno.

Drugo poročilo se glasi, da na-
merava ruska sovjetska vlada iz-
prazniti Petrograd vlad grozeče
zavezniške ofenzive z Baltika.

Iz Jaza, Rumunija, javljajo, da
so se tamkaj sešli zastopniki vseh
političnih strank v Rusiji, izvem-
ši boljševikov, ki so izročili zavez-
niškim poslanikom apel, da naj
zavzemniki okupirajo vsa pristani-
šča ob Baltičkem in Črnem morju,
in če je le mogoče, naj zasodejo
strategična železniška križišča in
z mesta v Rusiji, ker le na ta način
je možno ustaviti civilno vojno v
Rusiji.

Ta sestanek se je vršil 6. decem-
bra in dejstvo, da so zavezniški iz-
kralji čete v Odesi in Sebastopo-
lu ter pričeli z morskimi patrulji-
ranjem obrežja Estonije, dokazu-
je, da se vsakekor odirajo na do-
tični apel.

Kongres nemških sovjetov.

Kodanj, 17. dec. — Prvi kon-
gres nemških delavsko-vojaških
svetov je bil odprt včeraj v
Berlinu. Do konflikta je prišlo ta-
ko v začetku, ko so bavarski de-
legatje zahtevali, da se tudi
Liebknecht in Rosa Luksenburgo-
va udeležita kongresa, toda veči-
na je glasovala proti temu. To je
pokazalo, da večinski in neodvis-
ni socialisti kontrolirajo kongres.

Spartakovci so predlagali, da
kongres prevzame najvišjo vlad-
no oblast nemške republike in iz-
voli svet ljudskih komisarjev, ki
naj nadomesti sedanji Ebertov
blok šestih ministrov.

Pred poslopjem, kjer zboruje
sovjetski kongres, so bile ves dan
v ponedeljek delavske demonstra-
cije.

Iz Drazdanov poročajo, da je
bil tam aretiran spartakovski vo-
ditelj Buhrer, ki je agitiral za obo-
roženje proletariata.

Hugo Hanse je dejal včeraj v
pogovoru s poročevalcem danske-

ga lista "Politiken", da bo knja-
lu izdana "Bela knjiga", ki raz-
krije v vseh podrobnostih tajno
diplomacijo stare, kajzerjeve vo-
de ob času, ko se je začela vojna;
krivda vseh kajzerjevih uradni-
kov bo tedaj stala v nagoti pred
vsem svetom.

NAREDBE AMERIŠKE ARMA- DE V NEMČIJI.

Coblentz, Nemčija, 17. dec. —
Ameriški poveljnik v Coblentzu je
odredil krajevnim nemškim obla-
stem, da morajo s pobeljenimi ko-
li na vsakih sto metrov zaznana-
vati mejo med okupiranim in ne-
vtrajnim nemškim ozemljem na
drugi strani reke Rene. Nemci
morajo tudi zaznamovati križpo-
ste, ceote in vadi s naplavi v angle-
ščini, da spadajo bodisi v okupi-
ran ali nevtralni del teritorija.

Druga ameriška naredba določa,
da nemški vojaki v uniformi ni-
majo pravice stopiti na okupira-
na tla po 16. decembru, izven tle
če so v službi in ako imajo plane-
no dovoljenje od ameriškega po-
veljnika.

Politični shodi in zborovanja
se ne smejo vršiti brez dovoljenja
ameriškega poveljnika. Civilistom
je zapovedano, da morajo do 15.
dec. oddati vsako strelno orožje,
ki imajo v posesti. Dalje je dolo-
čeno, da vane šivilj morajo biti na
Američane ravno tiste kakor na
domačine; ravno to velja za cene
drugemu blagu.

VOJNA JE STALA 258 MIL- JARD.

Pariz, 17. dec. — Strokovnjaki
pravijo, da so zavezniški izdali
424 milijard frankov (84 milijard
in 800 milijonov dolarjev) za voj-
no, medtem ko znašajo vojni iz-
datki centralnih držav 870 mil-
jard frankov (174 milijard dolar-
jev), skupaj torej 1,294 milijard
frankov (258 milijard dolarjev).

Francoska vlada bo najbrž o-
sovojila načrt poslanca Jacquesa
Sterna in ga predložila parlamen-
tu 24. t. m. v odobritev. Načrt do-
loča ustanovitev mednarodne fi-
nančne unije, katere namen bi
bil, da se vojni izdatki zavezničev
razdele med države na temelju
prebivalstva in sorazmernih do-
hodkov za odplačevanje. Ta načrt
podpira 100 francoskih poslancev
vseh strank. Zdi se, da misli tudi
angleška vlada predlagati parla-
mentu nekaj podobnega, ampak
do zdaj še ni nobenega znamenja.

Omenjena finančna unija se bi
pečala tudi z izmenjevalno vred-
nostjo, tovarnim tarifom, cenami
in drugimi vprašanji, ki se tičejo
mednarodne trgovine in finance.
V načrtu je tudi točka, da v unijo
lahko stopijo tudi nevtralne in
končno tudi centralne države.

PET UMOROV V DVEH TED- NIH V ITALIJANSKI KO- LONIJI.

Chicago, Ill. — Medtem, ko so
se ljudje drenjali na cerkvenem
bazarju v cerkvi na štev. 1425
Shieldsovi ulici, je bil za cerkvijo
ustreljen 24-letni Vincenzo Guade-
qualoli. Policija izjavlja, da je to
peti umor na Shieldsovi ulici v
dveh tednih.

Ameriške čete v Nemčiji so
dovršile okupacijo mostišča pri
Coblentzu. To so prve tuje čete na
nemških tleh od leta 1814.

Dopisi.

Moon Run, Pa. — V mojem dopisu, priobčenem v Prosveti dne 9. decembra, se je pri imenih vrnila pomota, ki je na stvari precej spremenila. Na enem kraju bi se moralo glasiti: "Umrla je Marija Mlinar, doma iz Sv. Antona nad Škofjo Loko. Tu zapuščena soproga", ne pa stariše, brate in sestre, kot se je glasilo v poročilu. Nadalje: "Umrla je hčerka rojaka John Kerina; bila je članica nekega angleškega društva. Zapuščena stariše, brate in sestre. Tako se je glasilo original poročila, katerega sem poslal temu listu.

Za S. R. Z. se tu opazja precej aktivnosti in tukajšnji Slovenci so zopet darovali svoto \$63.98 za našo propagando. Svota je bila poslana tajniku okrožne organizacije SRZ za zapadno Penna., br. 9. Terfelju. Sedaj je zadnji čas organizirati do skrajnosti naše sile in jaz sem trdno uverjen, da bodo ameriški Slovenci storili vse, da ne bo nikšar zamujenega od naše strani za obrambo poštene rešitve jugoslovanskega vprašanja.

Anton Pintar.

Davis, W. Va. — Tu imamo dva slovenska društva, eno SNPPJ in drugo JSKJ, ki se precej dobro napredujejo. Dne 8. decembra se je vršila seja, na kateri sem pobral imena navzočih na peticijski predstavitelji Wilsonu in obenem sem članstvu priporočal, če se mu ne zdi umestno zložiti malo svote v korist propagande Slov. Rep. Združenja. Člani so bili z navsotom vsi zadovoljni in so nabrali v dvorani svoto \$16. Potem sem obiskal še druge tukajšnje Slovence, ki so se večinoma radi odavali s prispevkom za SRZ. In se podpisali na peticijsko. Ob tej priliki pa sem navedel še na nekaj avstrijskih, ki so se obnašali precej surovo — znamenje habsburške kulture. Obiskal sem tudi neko "šendo", kjer žive Slovenci. Moški so bili na delu, žene, ki so bile doma, sem pa pojasnil, zakaj se gre. S pojasnilom so bile zadovoljne ter se podpisale. Pojasnil sem jim, v kako svrhu gre denar, katerega pobiram in tudi one so se izrekle, da so pripravljene podpirati SRZ. Poberem denar in imena na peticijski ter jo mahnem proti domu. Komaj sem se vsedel za mizo in prišel seketvati prispevke in urejevati imena na peticijski, že priteče za menoj žena in zahteva, naj ji vrnem dolar nazaj in izbršem ime njenega moža, kajti on ne mara pomagati za tako stvar. Ustregel sem njeni zahtevi. Komaj je ta odšla, že ti jo prisopha druga, vsa preplašena in je zahtevala dolar nazaj in pa ime izbrisati. Pojasnevala je, da njen mož ne pomena nobene Jugoslavije in ne SRZ. Služil je tri leta cesarju in ne prizna nobenega drugega. Vidite, pri nas imamo še vedno ljudi, ki mislijo, da Avstrija še ni pokopana in da sta Vilče in Korleček še vedno na krmlju. Eden se je izrazil, da je njemu čisto vseeno, naj vlada Jugoslovanci Italijan ali pa Avstrija. Po pravici rečeno, nisem verjel, da se tu dobe še ljudje s tako čudnimi nazori, kajti če bi vedel, da tu eksistirajo taki ljudje, bi jih prav gotovo ne obiskal. Morda jih bo še kdaj srečala prava pamet in tedaj jim bo žal za neumnost in smečne nazore, ki so jim sedaj zde kot najsvetelji ideali.

Svota, ki smo jo nabrali v prid SRZ, znaša \$30. Vsem darovalcem hvala. Avstrijakom pa želim, da bi našli kje kak prostor na svetu, kamor bi povabili vse odstavljen vladarje in njihove družine, pred katerimi naj bi se klanjali do kolen in garali zanje ter jih častili za svoje vladarje. Če boste ali še kdaj v domovino, ne boste imeli te prilike, zato je za vas še najboljša, da najdete kje v Afriki kak del puščave, katero spremenite v raj za vaše kronane ljubimce.

Tony Zadal.

Barberton, O. — V Barbertonu nameravamo z delom za SRZ. zelo hiteti, da popravimo, kar je bilo od naše strani zamujenega. V nedeljo dopoldne dne 22. decembra se vrši seja tukajšnje lokalne organizacije SRZ. Pričetek seje bo ob 9. zjutraj v prostorih Učile Dornik. Na dnevnem redu bo več važnih stvari, o katerih bomo morali razpravljati. Tudi bomo ukrepali glede prireditve veselice na Silvestrov večer 31. decembra.

Imeli bomo tudi volitve tajnika, ker se je sedanjim posloval od nas. Rojaki, ker so časi resni in dela mnogo, vam priporočam, da prihitite na to konferenco polnoštevilno.

Frank Boh.

Lorain, O. — Zadnji dogodki so prebudili tudi našo nasebino iz dolgoletnega spanja. Čuli smo klic našega naroda, ki se bori za biti ali ne biti. Ker pa je naša želja, da ostane naše ljudstvo v domovini tudi v bodočnosti živ narod, da obenem tudi naša dolžnost, da delujemo za ta cilj. Sedaj so časi, ki zahtevajo od nas precej požrtvovalnosti in dela. Za medsebojne razpore nam ne preostaja časa, pač pa moramo porabiti vse energije združenih sil za en edini cilj, ki je sedaj najvažnejši, in ta je, ubraniti slovenske in hrvatske dežele pred aneksij-skimi težnjami.

Na zadnjem tukajšnjem shodu, ki so se ga udeležili člani S. R. Z. in S. N. Z., se ni pokazalo več tiste stega skrajnega nasprotstva, ki je navadno prihajalo na dan ob takih prilikah. Upamo, da ne bodo prišli povodi za kakšno boje, ki bi nam bili v sedanjih časih lahko škodljivi, ker bi jih porabila italijanska propaganda v svoj prid.

Ker se naša nasebina zaveda, da je treba za uspešno propagando denarnih sredstev, bomo priredili v nedeljo dne 22. decembra dramatično predstavo v Kočesovi dvorani na Vine St. Pričetek predstave bo ob 7. večer. Ker je prebitok namenjen za SRZ, upamo, da nas bo slovensko občinstvo tu in v okolici posetilo v velikem številu. Na sporedu bosta dve deklamaciji, zelo primerni sedanjemu času.

J. Bruss.

Roundup, Mont. — Influenca je iztrgala družini Pirtz hčerko, staro 4 leta. Umrl je Edvard Platinšek, star 16 let. Epidemija si čer pojemi, toda bolnih je še vedno precej ljudi in novi slučajji influence se še vedno pojavljajo. Družinam prizadetih izrekam svoje sožalje. — Poročevalec.

Smithton, Pa. — Španski influencel je podlegel rojak Jernej Brekan, doma nekje od St. Janža na Dolenjskem. Zapuščena soproga in pet malih otročev. Bil je član društva SSPZ v W. Newtonu, Pa. Pred kakimi 8 ali 9 leti je bil v Herminie No. 1, Pa. Bil je tudi v La Salle, Ill., in v Milwaukee, Wis. Kolikor je meni znano, je bil va tu samo dva meseca. Ako želi kdo natančnejše informacije o pokojniku, naj piše na sledeči naslov: Jože Radišek, Box 432, Smithton, Pa.

Sheboygan, Wis. — Na seji lokalne organizacije SRZ smo razpravljali, kako priti na uspešno pot za pridobivanje sredstev v prid SRZ. Ravno v tem času so gnotna sredstva SRZ najbolj potrebna in treba nam bo napeti vse sile, da odvagamo italijansko propagando, ki razmetava milijone lire v svojem boju za pridruženje jugoslovanskega Primorja k Italiji. Sklenili smo, da bomo organizirali kampanjo za nabiranje prispevkov v prid S. R. Z. tudi v Sheboyganu. Kolektorji bodo obiskali vse rojake in apelirali nanje za prispevke v prid prej omenjene organizacije. Mislimo, da se vsako izmed nas zaveda, da mu teče po ilah slovenska kri in da ne bo odrekal svojemu narodu pomoči v najkritičnejši uri.

Odbor lokal. org. SRZ.

Warren, O. — Naša nasebina se veča; priselilo se je sem zadnje čase več rojakov z družinami, pa tudi samei prihajajo.

Tu je umrl rojak John Tigel, star 28 let za plućnico. Bil je član društva Jan Hus, SNPPJ. Tu zapuščena soproga in dva nedorasta otroka.

M. Gorene.

Iz shoda v Girardu, Ohio.

Bil je pust, mrzel jesenski dan, ko sem se vozil proti Clevelandu. Vožnja z električno železnico mora biti jako lepa v poletju, kajti vse naokrog so sama žitna polja, sadni vrtovi, gori itd. Ali v zimski dobi postane vse enolično — brez barve. Sedel sem stisnjen pri oknu, kajti še iz Detroita je bil voz nabasan in gledal ljudi, pa tudi dremal. Zdrnil sem se v Toledo, Ohio, kjer so izven par žensk vsi sopotniki izstopili.

Da se razumemo: Toledo je nam

iz Detroita ter ostalim mestom države Michigan isto, kar je Turkom in Arabcem Meka. Ne sicer, da imajo srečni smrtniki v Toledu kakšen grob prerokov ali na primer sv. Viharje. Ne! Ampak imajo nekaj ravno tako privlačnega, kar privabi na tisoče romarjev iz Detroita in okolice ob sobotah in ponedeljkih.

Da ne govorim po ovinkih: Toledo, Ohio, je prvo mokro mesto ob meji suhega Michigana. Resnica je, da začetkom tega leta je bil promet na električni progi med Detroitom in Toledom zelo majhen, ali od meseca maja je morala D. U. R. podvojiti vozove.

Bila je gotova stvar, posebno še ob vročih poletnih dnevih, da je vsak dober častilec Bachusov saj enkrat na teden romal v tisti srečni kraj, če tudi so bile rizike velike, kajti pri dohodu nazaj so jim sitni stražarji pregledali vse žepke, premetali kovčke, in če tudi je bil nedolžen ali če ni bil v normalni kondiciji, so ga povrh še odveliki v ječo.

Ali vse to ni ubilo dobre volje romarjem; vse terorizem, zaplenjeni kovčki, ječa, tisočaki, globe — vse nič ne pomaga, ker romarjev je vedno več.

V Youngstown, Ohio, sem prišel zvečer ob osmih. Od tam sem se odpravil v pet milj oddaljeno mesto Girard, Ohio. Rojaki iz Girarda so me čakali na kolodvoru, toda kot je že navada ob takih prilikah, smo se zgrešili. In zgodilo se je, da sem bil jaz preje tam kot oni.

Kar me je posebno iznenadilo v Girardu, je lepa, moderna stavba "Slovenski dom". Če se pomisli, da je "Slovenski dom" stal \$30.000, ter da je tam nekaj čez štiri deset slovenskih družin, se lahko uvidi pogum in vztrajnost rojakov.

Drugi dan, 8. decembra, je bil shod. Ob določenem času je bila dvorana napolnjena.

Shod je otvoril rojak F. Ban. Nastopil je med drugimi tudi hrvatski govornik G. F. Kraja.

Ljudje so z največjo pozornostjo sledili govornikom. Lepo je gledati ljudi — delavce, saj so jedro našega naroda, kako se zavedajo trenutka, ko stoji bodoča svoboda in razvoj Jugoslovancov v najbolj kritičnem času v zgodovini. Tu ni nobenih kinoveev, ter "meni je vse-jednake", ampak samo zainteresirani, misleči ljudje, kateri vedo, da se bore za politično in pravično stvar, za svobodo in demokracijo najbolj zatiranega naroda Evrope, kateri želi svobode vsem, toda si tudi svoje svobode ne pušči ukrasti. Zemlje, za katere se bore Jugoslovanci, so od pamtveka naše zemlje. Jugoslovanci se ne sklicujemo na "historično pravo", kajti ako bi to veljalo, naš bi bil Dunaj, Gradec, Inomont, Line itd., kajti tu so bili v davnih časih slovenski kraji, dokler jih ni sila Nemcev ponemčila.

Ne! Kar je bilo in kar ni več, ne velja za nas. Ampak Gorenjaki s Triglavom, Notranjako, Gorlško, Primorje s Dalmacijo — tu žive Jugoslovanci. To so jugoslovanski kraji, kjer je živel naš rod od pamtveka. Ne umetno naseljevanje Italijanov, ne tiranija avstrijske vlade, katere je hotela razmnožiti te kraje, ni uspela, če tudi niso imeli Jugoslovanci v teh krajih ne pravice ne šol. Če tudi se je je njih jezik sramotil kot "neiviliziran, barbarški", je naš rod ostal, kajti naš narod ljubi svojo zemljo in v njegovem spominu je ostal kot davni, davni sen, spomin svobode njegovih dedov.

Številke so pokazale! Kdor pogleda statistiko od leta 1910 iz Dalmacije, Primorja, Istre in Gorike, lahko uvidi, čigave so te zemlje. Italijanski imperialisti i. grajo nevarno igrati. Upamo, da je to samo ena stranka in ne ves narod. Kajti narod, kateri je sam pretrpel nečloveške borbe za osvoboditev, kateri je rodil revolucije, naraje kot Mazzinija ter Garibaldi, menda ne bo oblatil svoje zgodovine z ropom ter postal iz osvoboditeljev — osvobjevalcev.

Ko je bil shod končan, je predsednik F. Ban pozval navzoče, češ silišli ste, zakaj se gre, torej kateri hoče kaj darovati, naj pride k mizi in naj daruje.

Ljudje so se drenjali okoli mize. Nabralo se je čez 72 dolarjev.

Shod je jako dobro izpadel. Sprejete so bile resolucije in začetno se je novo delo.

Čudil sem se rojakom, kako je moglo v enem tednu v tako majhni koloniji kot je Girard v okolici, nabrati \$300.00 za fond SRZ.

Videl sem navdušenje, kako so zbirali denar, hodili po hišah, se pretepali, če je bilo treba, samo da se dela za idejo. Dokler bo v našem narodu tak odpor, mu je eksistenca zagotovljena.

V ponedeljek sem se poslovil od gostoljubnih rojakov v Girardu. Želim jim, da gredo naprej po začetni poti, kajti to je edina prava pot. Drugim slovenskim kolonijam, kjer še nimajo podružnice S. R. Z. pa priporočam, da se spravijo na delo.

Joško Oven.

Bottle Beer Town, Kokokola.

Iz Crazyburga v Prismo-dariji sem prejel od prijatelja Anastazija Modrosta pismo, v katerem me prosi, da rešim za prebivalstvo Prismo-darije eno silno važno vprašanje. Poslušajte, kaj piše:

"Čenjeni urednik: Oprostite, ker vas nadlegujem, toda ne morem si pomagati, da se ne bi v silni obrnili do tistih ljudi, kjer se naadam pomoči. Valed tega se obračam do vas z željo, da odgovorite v vašem znanstvenem listu "Petrolejska Lampa" pod rubriko "Istina uredništva" našim crazyburškim rojakom, s katerimi imam burne, vroče in pretepaške debate. Oni me namreč hočejo prepričati, da delajo v starem kraju "farji" točo, in da potem oblake, ki sipljejo točo, lahko obrnejo v tisto stran, kamor oni hočejo. Jaz sem tem trditvam seveda odločno ugovarjal. Vprašal sem jih, če verujejo, da eksistira-jo čarovnice, kar so potrdili. Po tem so mi oni zastavili vprašanje, če ne verjamem, da v starem kraju lahko hudobni ljudje naredijo kmetu škodo s tem, da mu za-rečejo živino tako hudo, da pogine. Vprašali so me, če ne verjamem, da hodijo mrtvi ljudje nazaj strašiti, jaz sem pa rekel, da ne verjamem. Potem so me vprašali, če verjamem, da se dobe ljudje, da lahko strupene kače deno-jejo v nedrije, ne da bi jih pičile. Prijemljejo jih v roko in se z njimi igrajo, kače pa se napram takim ljudem vedejo prijazno in jih ne pičijo. Jaz pa sem rekel, da ne verjamem. Povedal sem jim, da sem takega mnenja, da se ti ljudje s kako stvarjo namazejo, da jim kače nič ne morejo. Ker sem jaz rekel, da ne verjamem, kar oni trdijo, so oni rekli, da ne verjamemo, kar jaz trdim. Zato sem rekel, da bom vas vprašal, da nam pojasnite v vašem velenjenem listu "Petrolejska Lampa", ki je že toliko dobrega storila za svetlobo v Prismo-dariji. Toda rekli so mi, da vi tudi nič ne veste, nakar sem jim zatrdil, da vseeno vedim, kakor pa jaz. Vprašal sem jih, zakaj v Prismo-dariji ne čujemo o copernicah, o čudežih, strahovih, vražah, prihajanjem mrljev in še veliko takih stvari. To moje vprašanje so pojasnili takole: "To je pa zato, ker so v naši prejšnji domovini šole zelo visoke, tukaj pa ne, pa se ljudje ne nauče delati toče, zare-či farmarjem živine in uganjati druge take copernice. Prosim vas torej, da odgovorite v listnici uredništva vaše "Lampe", kdo ima bolj prav. Jaz ne tajim da nimam nobene vere, ker bi se zlagal, kajti jaz verujem v dolar in hudobne ljudi. Jaz tudi verujem, da se vse, kar se naredi na svetu, napravi z materijalom, ne pa s križem. V upanju, da boste rešili to vprašanje tako, da bo zame prav, ostajam vaš prijatelj

Anastazij Modrost.

Takoj sem sklical svet znanstvenikov, ki so člani uredniškega štaba lista "Petrolejske Lampe" ter jim pojasnil kritično situacijo. Povedal sem jim, da imamo rešiti problem, ki je še mnogo težji, kakor je bila rešitev problema, če se solnce vrti okoli zemlje ali zemlja okoli solca. Problem, če je človek prišel iz opice ali opica iz človeka, je bil napram temu, katerega imamo rešiti sedaj, zelo lahka reč. Znanje o elektrotehnikah, o tehniški splošni je naravnost nekaj rajnega v primeri z znanjem, katerega bomo morali iztisniti iz naših učenih buč, če hočemo rešiti probleme, ki mučijo prismo-darijsko prebivalstvo. Učeni možje, ki vedo natančno, kateri dan bo čez sto let Božič, Velika noč in drugi premakljivi prazniki, ki vedo natančno, kdaj bo čez petdeset let solnčni in mesečni mrk, so se spogledali, kajti zona jih je spreletavala, ko so pomislili, kako težko jim bo rešiti vprašanje, zakaj kače ne pičijo nekaterih ljudi, pa četudi nosijo to golazen na prsih. Ako bi jih pri-

smodarijski prebivalci vprašali, koliko milij je od solca do zemlje, ali pa od zemlje do solca, bi bilo lahko in zona ne bi preletavala učenih mož. Ako bi bili vprašali ljudje iz Crazyburga kaj o elektriki, o geologiji, geografiji, in magari o astronomiji in drugih takih rečeh, potem bi stvar bila lažja. Ampak reševati vprašanja o copernicah, križ božji, učeni ljudje so prebledovali, kajti to je zanje težak problem. Pol dne smo sedeli v uredništvu "Petrolejske Lampe" in dolivali v naše glave petroleja, da smo si svežili možgane in mazali kolesca, da so pravilno funkcionirala, kajti drugače se bi lahko zgodilo, da se kakšnemu učenjaku kolesce napak zavrti, in za nas bi bila stvar še težja, kajti kolesca učenjakov, kadar so v njihovih glavah napakno zavrti, je še težje vprašanje za rešiti, kakor pa o gospodih, ki delajo točo in jo pošiljajo uničevati polja ubogim kmetom. Pol dne smo sedeli, kakor sem že omenil in se mazali s petrolejem, nakar se oglašajo najboljši učen člani našega uredništva. Vsi smo se oddahnili, kajti bili smo prepričani, da je našel izhod iz kritične situacije. Ko je govoril, je bil obrnjen proti meni in dejal: "Odgovorite Anastaziju Modrostu, da naj vzame sekuro in naj v bodoče s takimi ljudmi s sekuro argumentira. Morda je v Prismo-dariji argumentiranje s sekuro dovoljeno, in če je, naj jo vaš prijatelj rabi toliko časa, dokler bodo taki ljudje trdili take stvari, kakor jih trdijo v Prismo-dariji. Meni je prihajalo skoro slabo, ko sem čul, s kakimi ljudmi ima opraviti Anastazij Modrost v Prismo-dariji. Gospodje učenjaki, četudi mi tu skušamo rešiti to vprašanje toče, copernice, čudežev in strahov, Prismo-darijci bodo trdili, da smo blazneži in ako bi potem po nesreči zašli med nje, bi nas ubili in tedaj bi mi sami želeli, da bi mogli po smrti pošiljati mednje naše duhove in jih strašiti do smrti. Zato vam pravim: kadar bom imel priliko argumentirati z ljudmi, ki zahtevajo vedeti, če jaz verujem v copernice, strahove, v izdelovanje toče in bogznaj kaj še vse, bom rabil za odgovor sekuro in se potem sam naznanil polje-ji."

Ta učenjak nas ni prav nič rešil zagate in mi smo še bolj blede-li in naše glave so valed silne teže misli klonile bolj in bolj k prsim. V argumentiranje s sekuro mi ne verjamemo, ker nismo vsi sinovi mesarjev, kakor pa učenjak, ki je prvi govoril k temu problemu. Končno se oglašajo mladi učenjak Zoroslav Dan in zopet smo dvignili naše glave zaupljivo proti njemu. V globini naših duš pa smo imeli željo, da bi bil res bog, h kateremu bi se obrnili za pomoč v tej uri preiskunje. Po kolenih bi se plazili okoli altarjev ali pa po cesti skozi v Crazyburg, ako bi nas hotel čudežno

(Dolje na 3. strani, 2. kolona)

Naročniki Pozor!

Poštini zakon zahteva, da je vaša naročnina plačana vnaprej. Znamenje (December 30-18) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite je pravočasno, da se vam lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljena, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, pošite nam dopisnico stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino. Z novim letom bo naročnina povilana in sicer iz \$3.00 na \$4.00. Sedaj je še čas, da se naročite po stari ceni. Na delo!

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja moj prijatelj Fr. Benčina doma iz vasi DANE pri Ribnici, po domače (Papežev). Pred osmimi leti je šel od mene in od tedaj ni nobenega glasu o njem, sporočiti mu imam nekaj zelo važnih stvari. Čenjena rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov naj mi ga naznani, ako bo sam čital ta oglas naj se mi prijava na moj naslov: John Zobitz, P. O. B. 468, Chisholm, Minn.

ZAPOMNITE SI! Dopisi, član-ki, društva na naznanila in vesti in vsi drugi spisi in poročila, ki se tičejo naše, ter sploh vse, kar je v zvezi s uredništvom, naj se pošilja na sledeči naslov: "PROSVETA", (Uredniški oddelček), 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO IN VABILO.

Društvo "Nova Domovina" štev. 295 S. N. P. J. priredi domačo zabavo in veselico dne 31. decembra, t. l. na Silvestrov večer, v prostorih Jonh Jereba v Bridgeville, Pa. Igrala bodo izvrstna harmonika, tako da se bo lahko vsakdo pošteno vrtil. Za točno in dobro posrežbo bo skrbel veselinski odbor.

Pričetek veselice ob 8 uri. — Vstopnina za moške je 50c.

Ženske so proste vstopnine.

Na veselo svidenje vsem domačim in bližnjim iz okolice kliče

ODBOR.

HRENOLA ST. 2428 je umotvor inajditelja Hrenol in prekaša v umetnosti kakor tudi kakovosti vsak podoben izdelak na trgu. Motor je trden najboljših, vsebuje vse najmoderneje iznajdbe v fonografski industriji poleg tega pa je opremljen s posebnim rogom, ki daje popolnoma naraven glas. Materijal je skozinsko najboljši, kakor tudi delo. Ta fonograf je kras tudi za najimovitejšo hišo. Izdelan iz hrastovega in mahogany lesa. Vselej omenite kak les bočeta. Prajinja cena \$130, sedaj pa dobite ta fonograf in 4 \$85 rekordov za.....

Vinokot fonografa 50 palcev, širokost 22 palcev.

Lahko plačate s Liberty boni. Naš poslovni zastopnik je: F. F. Kristan. Pišite po naš cenik.

FRANK HREN & CO., 348-358 N. STATE ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Razno iz inozemstva.

— Iz Londona javljajo, da so nemški revolucionarji našli v cesarskem gradu v Potsdamu pri Berlinu 598 različnih uniform, ki so bile lastnina bivšega kraljeva. Viljem je imel tudi več tisoč konj, ki jih je sedanja vlada konfiscirala.

— Španski socialisti in republikani so imeli zborovanje zadnje nedelje v Barri, kjer so izdelali načrt za preoblikovanje neodvisne republike v Kataloniji. Po zborovanju so bili soglasni in boji med policisti in ljudstvom. Iz Madrida poročajo, da namerava kralj suspendirati parlament.

— Iz Varšave poročajo, da se provizorska vlada zelo boji boljševizma. Predsednik kabineta Pilsudski je izjavil, da vsak das prikaže boljševiške invazije od Minska in Litve. Nemške čete, ki so bile v Rusiji in na Poljskem, so se pridružile ruskim boljševikom.

— Poljska duhovščina v Ameriki skuša vplivati na ameriško vlado, da naj ne pripozna sedanje provizorske vlade v poljski republiki. Poljski duhovni pravijo, da hočejo rimsko-katoliško Poljako ali pa nič.

— Iz Stockholma poročajo, da so Angličani pripravili rusko pristanišče Reval ob Baltičkem morju za oporišče zaveznikov operacij proti sovjetski Rusiji. Od južne strani prodirajo zavezniki proti Kijevu.

— Hjalmar Branting, voditelj večinske socialistične stranke na Švedskem, je poslal pozdravni telegram predsedniku Wilsonu v Pariz, zagotavljač mu moralno podporo organiziranega švedskega delavstva za dosego njegovih mirovnih načel.

— Kakor poročajo z Dunaja "Exchange Telegraph" v Londonu, namerava Karl Habsburg, bivši avstrijski cesar, kandidirati za delegata v narodno skupščino Nemške Avstrije.

— Transvaalski kongres v Bloemfonteinu, Cape Town, južna Afrika, je izvolil delegacijo na mirovno konferenco v Pariz z zahtevami, da se tudi ljudstvu v Transvaalu pripozna pravica samoodločevanja in neodvisnost. Transvaal je izraelske vojne angleške kolonije.

— Gen. Allenby, vrhovni poveljnik britiške armade v Palestini, je 10. dec. v velikem trumfu prišel v Alepo.

— Francoske čete so v ponedeljek zasedle Mainz ob Reni. Nemško prebivalstvo je sprejelo Francoze hladno in z izrazito bojznostjo.

— "Telegraaf" javlja iz Amsterdama, da je holandska vlada poslala zastopnika k ubežnemu nemškemu ekakajzerju, ki je zadnjemu namignil, da bi bila vlada zelo vesela, če bi se Viljem poslovil iz Nizozemske. Viljem je pa odgovoril, da za enkrat še ne gre prostovoljno nikamor.

— Iz Kodanija poročajo, da je bilo v nedeljo pet oseb ubitih in 40 ranjenih v poulični bitki med radikali in zmernimi socialisti v Drafnanah na Nemškem.

— V nekem čiščnem listu štampa: "Wilson je sprejel socialistično deputacijo v Parizu in ni hče se ne sgrazati zaradi tega. Socialistična deputacija v Ameriki bi ne prišla niti do vrat kakšnega visokega mednarodnega gosta. Policija bi jo razpila in svoboda bi bila rešena!"

ODLOČANJE CEN ZA JEKLO PRENEHA 31. DECEMBROM.

Washington, D. C. — Vlada kontrola nad določanjem cen za jeklo preneha 31. decembra. Tako naznanja vojni industrijski odbor po konferenci z zastopniki industrije.

Jeklarski odsek "Ameriškega intinitua za jeklo in železo se je sešel na seji, da razpravlja o bodočih stikih industrije z vlado. Sodnik Gary, ki je predsednik U. S. Steel korporacije, je priporočil, da se znižajo cene in da stopijo v veljavo s prvim januarjem. Po njegovem mnenju naj stopijo v veljavo nove cene, ko preneha nad njimi vladna kontrola. Delavski tajnik Wilson je pred zborničnim odsekom rekel, da več let se misli ni na znižanje delavske mese, ker bo zahteva po delavski moči večja kot pa njena ponudba. Priporočil je odseku, da sprejme postavke, ki omogočijo izvrševanje javnih del. Po njegovem mnenju bo čas kratak za javna de-

la, toda pripraviti se je treba za vse slučaje. Priporočil je gradnje cest in pristanov, regulacijo reki itd.

Vpostavljenje industrij se mogoče ne izvrši tako hitro kot demobilizacija.

BOJ MED NAJEMNIKI IN HIŠNIMI GOSPODARJI V WASHINGTONU.

Washington, D. C. — Vojne priče, toda za njimi pride mir. Ni pa tako z bojem med najemniki in hišnimi gospodarji v Distrikto Kolumbije. Stvar izgleda, da bo za boji večni, ali vsaj do časa, ko se spremene socialne razmere. Med njimi ne pride še do premirja, torej je do miru še dolga pot.

Po izjavi uradnikov stanovanjske in zdravstvene divizije, podrejene delavskemu departamentu, ki rešuje spore med njimi je naznanjenih vsaki dan najmanj deset novih sporov, odkar je bila divizija ustanovljena. Nekateri dan pride pred divizijo do 75 sporov.

Pritožbe so različne. Nekateri hišni gospodarji prepovedo strankam govoriti, če stanejo v drugem ali tretjem nadstropju. Drugi hišni gospodarji ne trpe še vzdihljive.

Spor bo mogoče ponehal, ko bo armada deloma mobilizirana in se zniža število prebivalcev v glavnem mestu in postanejo stanovanja zopet prazna. Hišni gospodarji so porabili ugodno priliko in šikanirajo stranke.

JEKLARSKI INDUSTRIJALEC SCHWAB O DELAVCIH.

Atlantic City, N. J. — Charles M. Schwab je dejal na konferenci trgovcev in industrijalec, katere se je udeležilo do 3.000 oseb, da se morajo odpraviti spone kapitalizma, ki so jih skovali trstni in delavstvo mora biti deležno priličnega deleža prosperitete.

Industrijalci in trgovci, ki so se udeležili konference, zastopajo \$20.000.000 kapitala, naložena v industriji in v trgovini.

Nekateri so se ščutili, ko so ališali besede iz ust jeklarskega industrijalca, ker ne razumejo duha časa. Ali Schwab je v svojem govoru nadaljeval, da mora načelno "vzeti in pograbiti" izginiti v deželi za vedno, kajti vse po vsem svetu se dviga za odpravo avtoritacije.

Schwab je vodil gradnjo ladij in je položil svojo resignacijo, ko je bilo sklenjeno premirje. Zdaj se najhuj vrne v jeklarska industrijo in bo imel priliko, da služi drugim podjetnikom za zgled, da ga posnemajo in se ravna po njegovih besedah.

RAZVOJ AMERIŠKE TRGOV. SKE MORNARICE.

Washington, D. C. — Plovbeni odbor je v svojem poročilu na kongresu priporočil, da se poveča trgovska mornarica.

Poročilo izkazuje, da ni ameriška vlada zaplenila sovražnih ladij v svojih vodah, ampak je tudi kupila nemške in avstrijske ladje, od drugih držav, ki so jih zasegle, da je tako povečala ameriško trgovsko mornarico.

Brodovna korporacija je po poročilu lastovala do 21. novembra 455 ladij s 2.648.892 tonami mrtve teže; 59 bivših nemških ladij s 343.262 tonami mrtve teže in 36 drugih ladij s 137.248 tonami mrtve teže.

Najetih je bilo 328 tujih ladij z 1.366.361 tonami mrtve teže in 450 je bilo ameriških ladij, ki so odpravile 2.910.766 ton vode. Trgovsko brodovje je torej štelo 1.366 ladij, mrtva teža je pa znašala 7.498.075 ton.

NESREČE PRI LETANJU.

West Point, Miss. — Tukaj sta udarili dve letali skupaj in padli na tla. Mrtvi so: Lajtnanta Alvin W. Spence in Fred Synnsevecht in prostaka Fred P. James in Guy C. Wells.

Pri poletu sta bili letali drug vrh drugega. Razdalja je merila kakih sto čevljev. Naenkrat je gornje letalo padlo dol in udarilo ob spodnje letalo, na kar sta letali padli na tla.

Dopisi.

(Nadaljevanje z 2. str.)

rešiti iz te zagate. Pogotili smo se v misli, Zoroslav Dan je govoril in govoril. "Argumentiranje a sekro ne bo prav nič izdalo in moj predgovornik kot sin me-sarja bi moral vedeti, da je njegov oče pridno vihtel sekro nad živinčeti, toda živinskega razreda s tem vneeno ni uničil. Vsako leto pokončajo mesarji s sekirami brez števila živine, toda v prihodnjem letu jo je ravno toliko kakor je bilo v prejšnjem letu. Sekira, prijatelji, je slab argument. Niti s topovi ne premagate Prismo-darije, ki je največja vevlast na tem planetu. Prismo-darija je država, ki pomenja tisočletja samih nesreč, joka, stoka in trpljenja. Ne smete pozabiti, da so Prismo-darijci tisti, ki so pripravljni prvi rabiti sekro ako jim ne pritrjujejo ali pa celo zanikajo njihove trditve. V Prismo-dariji je doma revščina, nesnaga, bolezen, pijančevanje, ignoranca in vse, kar dela vsa naš rod nesrečen. V Prismo-dariji so naučili ljudi dogmo, da niso vsi ljudje enako vredni, in da nimajo vsi ljudje pravico do takega življenja kakor se ljudem spodobi. Tam so jim pravili, da je v vsaki fari zamo en človek, ki zna delati točo, razklati sanje, ki ve za bodočnost vsakega človeka ravno tako dobro kakor za sedanost. Pravili so jim, da se morajo valjati v prahu pred njimi in če jim dovolijo poljubljati roke, je to za nizkotno maso še velikanaka čast. Vlada-rji v Prismo-dariji so božanska bitja in Prismo-darijci so jim sušenjski pokorni. Če pa pride med Prismo-darijce človek in jim pri-poveduje, da so zatirani, da žive slabše kakor psi, da so navadni brezpravni sužnji, tedaj se raz-žirijo in sežgo takega preroka na grnadi, ker je govoril uporno proti vladarjem, ker je zanige-val gospode, ki delajo točo. Prismo-darija je povzročiteljica vse-ke vojne in vsake revolucije kajti ako bi ne bilo Prismo-darije, bi ne bilo gospodov, ki delajo točo, ne copernice in strahov, čudeži bi se ne dogajali in vladarji po božji milosti bi ne bili mogoči. V Prismo-dariji so tudi ljudje, ki vedo, da je nekaj gnjilega, pa se upa-rajjo, toda za svoje grehe se mo-rajjo pokoriti v ječah, na visokih in na grmadah. Gospodje, Prismo-darija je država, kjer ne na-pravimo uspehov a sekirami, puškami in topovi. Nož imajmo za pasom vedno pripravljen, da se s njim branimo v slučajih napada. Kadar potujemo po Prismo-dariji. Pojdimo med maso tega ljudstva, ki veruje v copernice, strahove in gospode, ki delajo točo, ter razkri-jajmo med njimi luč resnice. Pri-jatelji, naš list "Petrolejska Lam-pa" ni dovolj za razščanje zna-nja v Prismo-dariji. Treba bo misli-ti na povečanje tega lista, na pri-dobivanje naročnikov in spreme-niti mu bomo morali hme. Imeno-val naj bi se na primer "Elektri-ka na luč." Razkropiti se bomo mo-rali med ljudi in jih učiti ter pri-tem trpeti, kajti izpostavljeni bo-mo največjemu zaničevanju od to-ga ljudstva, kateremu želimo sa-mo dobro. Svoje mučitelje slave, rešitelje pa križajo. Tako je pri-smo-darijsko ljudstvo in marsika-ko noč, ko nisem mogel spati, sem premišljeval, ako naše delo sploh prinaša kakor korist, ako bomo Prismo-darijo sploh kedaj prena-gali. Ne izgubimo poguma, prijat-elji učenci! Kakor dosedaj, ta-ko bodite tudi v bodočnosti resniš-ni prijatelji tega ljudstva ter ga poskušajte rešiti suženjskih spon, ki oklepajo njihove duše. Vrtajte jim luknje v glavo takrat, ko bo-do spali, pa jim nalivajte petrole-ja v njo, da bodo tudi njihova ko-lesea pravilneje funkcionirala. Kadar boste dosegli to, tedaj se bomo lahko posluževali elektrike, da jih bo pretresla od vrha do tal. In tedaj se bo naselilo spoznanje v njihova sra in nam bodo na-klonjeni in hvaležni za delo, ki smo ga vršili v prid njim in nji-hovih potomcev."

Sklenili smo, da se napotimo v vasi in mesta v Prismo-dariji ter poučujemo ljudi tako kot nam je priporočil učenjak Zoroslav Dan. Anastaziju Modrosti pa sem od-pisal, da hom sam prišel v Graxy-burg in pojasnil Prismo-darijoem vprašanja o copernicah, straho-vih in gospodih, ki delajo točo. To je nevarno delo in ako me bo-do Prismo-darijci pri argumenti-ranju kamsi ubili, naj me

prijatelji ohranijo v spominu in molijo za mojo dušo.

Korina Teleban.

ROJAKOM V ŽELEZNEM O-KROŽJU MINNESOTE.

Zadnje čase sem prejel več pi-sem od rojakov tega okraja, v ka-terih me vprašujejo, če je sedaj še omogočeno vlagati prošnje za državljanstvo (drugi državljanski papir). Vsem tem odgovarjam sledeče:

1. Vsak Slovenec, ki ima prvi papir še dve leti in biva v Zdru-ženih državah pet let ter eno le-to v državi, v kateri vloži proš-njo za drugi državljanski papir, lahko sedaj vloži prošnjo za dr-zavljanstvo.

2. Vsi tisti rojaki, ki so prišli v Združene države po 29. juniju 1906, morajo dobiti izkaz izkrenja (certificate of landing), pred-no morejo vložiti prošnjo za drugi državljanski papir. Potrdilo, kdaj so dospeli v to republiko, morajo dobiti iz urada U. S. Department of Labor Naturalization Service, Washington, D. C.

3. Vsi tisti rojaki, ki žive v bližini Dulutha in žele dobiti potrdilo izkrenja (certificate of landing), naj se osebno obrnejo name; prinese naj s seboj prve državljanske papirje in jaz jim bom drage volje izpolnil potrebne prošnje in to brezplačno.

Rojaki, zanimajte se za doba-vo državljanskih pravic, kajti brez te v republiki ne štejete mnogo, ker ne morete sodelovati pri volitvah v javne urade. Delavstvo v tej republiki se prebu-ja in spoznava, da če si hoče pri-boriti večje pravice in izboljšati življensko stanje, se mora zaveda-ti moči, ki jo imajo glasovnice v rokah zavednega, izobraženega delavca.

John Movern,
624 No. 2nd Ave., Duluth, Minn.

Kašelj

Je vsakdanji gost skoro po vseh hi-šah; nihče ni neprijatelj tega nad-ležnega gosta; in vendar se tako red in nepričakovano pojavi in osta-ja rad dalje časa pri hiši. Odsenit-ga s kakim dobrim zdravilom, pre-no se ne ukreni v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo so-por kašelj in to je:

Severa's Balm for Lungs

(Severa's Balm za pljuča), ki je iz leta 1881 uspešno odpravil kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in infuzio. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo leto pri vsaki hiši, ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

W. E. SEVERA CO.
CINCINNATI, OHIO

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otroče, ženske in moške bolniki. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2585 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

Bolgarski krvni čaj

JE ZNAMENITO ZDRAVILJO, katerega smejo vlivati vsi člani v družini od malega deteta do stare matere. Moral bi ga imeti v vsakem domu. Dobro zdravilo za prehlad. Dela izvrstno, vzdržuje čisto kri, zdravi vaše obisti čreva in slabi želodec. Počijemo vsakemu po pošti en zavoč za \$1.25 in 5 zavočev pa za \$5.00. Naslov je: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co. No. 6, Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

PIVO!

Vsak samore napraviti izvrstno pivo sam doma na jako priročno način poton Bavarskeg Beer—Estrakta, kateri je narejen iz pristnega hmelja in sladja (malz). Jedna konva (can) zadošča za 7 galon (60 steklenic) fine penete, od prave Bavarske se komaj razloži-jo, pivo ter stane samo \$2.10 v pošt-ine vred. Kdor ukraja to pivo po-kušaj, ne pije več druge. — Natančan navodilo pošljem s vsakim naročilom. Naročilo prilagajate denar ali money order (ne privlačite tekov) ter naslov ljube na:

A. FRETOTNIK,
375 E. 184th St.,
NEW YORK, N. Y.

Slavonska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vegril, box 260, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, Box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kuhel, 5523 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbove, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4098 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Jose Ambrosio, Box 351, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 2836 So. Karlov Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR:

Anton Hraet, Box 140, Canonsburg, Pa.
Jose Radisek, Box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pleterski, Box 436, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavcic, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14315 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK PROSVETE:

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6803 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičeje gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOSE AMBROSIO, Box 351, Canonsburg, Pa.

Pritožba preprijave vsebine, ki sta jih rešili prva in druga instanca se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAET, Box 140, Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvo in upravljanje "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

F L U Krojača

Oče Mollinger je preganjal influenco še v letu 1891. Njegove čudovite zdravilne vrednote so v veliki meri uporabljali. Navadno domače zdravilo, ki je prilagodno vsem razsodnim ljudem. Knjiga očeta Mollingerja nam dokazuje o osemnajstih različnih predpisih zdravil, katerega so uporabljal na tisoče bolnikov še v devedesetem letju proti influenci. Na prvo znamenje prehlada, je on vedno svetoval bolnikom naj vžijajo njegova izvrstna zdravila za kašelj, prehlajenje in proti influenci.

On je vedno rekel: zvečer predno ležete k počitku, vzemite za eno žlico polno zeliščnega čaja, dajte ga v školico vroče vode in to pijte kadar ležete spat. Ta sloviti čaj očeta Mollingerja vam pomaga, da se spotite in odčene mrzlico.

Očeta Mollingerja zdravilo za kašelj, prehlad in influenco in še njegov dobroznani sloviti čaj je čudovita zmes, katero uživa na tisoče bolnikov v Pittsburghu, ker poznajo in zaupajo v to čudovito dobro zdravilo.

Očeta Mollingerja zdravilo za kašelj, prehlad in influenco pošljemo na vse kraje za svoto \$1.10. Njegov sloviti zeliščni čaj se dobi za \$1.10. Skupno obe zdravili pošljemo za svoto \$2.20. Pošljite nam vaše naročilo še danes, na

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Dr. Koler

slovenski zdravnik

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši zdravnik v Pittsburghu. Njegov sloviti zeliščni čaj je čudovita zmes, katero uživa na tisoče bolnikov v Pittsburghu, ker poznajo in zaupajo v to čudovito dobro zdravilo.

Očeta Mollingerja zdravilo za kašelj, prehlad in influenco pošljemo na vse kraje za svoto \$1.10. Njegov sloviti zeliščni čaj se dobi za \$1.10. Skupno obe zdravili pošljemo za svoto \$2.20. Pošljite nam vaše naročilo še danes, na

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Dr. Koler

slovenski zdravnik

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši zdravnik v Pittsburghu. Njegov sloviti zeliščni čaj je čudovita zmes, katero uživa na tisoče bolnikov v Pittsburghu, ker poznajo in zaupajo v to čudovito dobro zdravilo.

Očeta Mollingerja zdravilo za kašelj, prehlad in influenco pošljemo na vse kraje za svoto \$1.10. Njegov sloviti zeliščni čaj se dobi za \$1.10. Skupno obe zdravili pošljemo za svoto \$2.20. Pošljite nam vaše naročilo še danes, na

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Dr. Koler

slovenski zdravnik

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši zdravnik v Pittsburghu. Njegov sloviti zeliščni čaj je čudovita zmes, katero uživa na tisoče bolnikov v Pittsburghu, ker poznajo in zaupajo v to čudovito dobro zdravilo.

Očeta Mollingerja zdravilo za kašelj, prehlad in influenco pošljemo na vse kraje za svoto \$1.10. Njegov sloviti zeliščni čaj se dobi za \$1.10. Skupno obe zdravili pošljemo za svoto \$2.20. Pošljite nam vaše naročilo še danes, na

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Dr. Koler

slovenski zdravnik

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši zdravnik v Pittsburghu. Njegov sloviti zeliščni čaj je čudovita zmes, katero uživa na tisoče bolnikov v Pittsburghu, ker poznajo in zaupajo v to čudovito dobro zdravilo.

Očeta Mollingerja zdravilo za kašelj, prehlad in influenco pošljemo na vse kraje za svoto \$1.10. Njegov sloviti zeliščni čaj se dobi za \$1.10. Skupno obe zdravili pošljemo za svoto \$2.20. Pošljite nam vaše naročilo še danes, na

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Doktor B. F. Mullin

"Specialist"

411 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti gl. post. 4. postajo od Smithfield St. Postje na noč in majim imenom).

Jaz sem najstarejši zdravnik-specialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim še vsi kot 38 let bolne moške in ženske. Odravil sem še na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas v zdraviljenju vsakih bolnikov imam največjo izkušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potem katerega se vidi celo vato telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in nagi. Govorimo čisto slovensko. Moje cene so zmerni. Znanstvena preiskava zastonj. Prilite k meni kot k prijatelju.

Uradne ure od 9 ure zjutraj do 6. večer. V nedeljo od 10 ure do 2. popoldne.

Doktor B. F. Mullin

"Specialist"

411 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti gl. post. 4. postajo od Smithfield St. Postje na noč in majim imenom).

Jaz sem najstarejši zdravnik-specialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim še vsi kot 38 let bolne moške in ženske. Odravil sem še na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas v zdraviljenju vsakih bolnikov imam največjo izkušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potem katerega se vidi celo vato telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in nagi. Govorimo čisto slovensko. Moje cene so zmerni. Znanstvena preiskava zastonj. Prilite k meni kot k prijatelju.

Uradne ure od 9 ure zjutraj do 6. večer. V nedeljo od 10 ure do 2. popoldne.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$8 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in meštvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$8 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4635.

21

Datum v oglepanju n. pr. (Dec. 31-18) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je potrebno, da se vam ne ustavi list.

Influenca je pokosila 200 naših članov, vojna pa enega!

V zapisniku seje gl. upr. odbora, ki je danes objavljen, čitate, da je 66 članov S. N. P. J. podleglo španski influenci, toda tu seja se je vršila v novembru in v prihodnjem zapisniku boste čitali, da je od 1. oktobra do 12. decembra umrlo čez DVESTO članov za to boleznijo — in konca še ni.

Na zadnji konvenciji v Springfieldu so delegatje mnogo debatirali o možnosti izgub, ki zadenejo naše člane na francoskem bojišču; v ta namen je bila sprejeta umestna točka v novih pravilih.

Koliko članov je pa jednota izgubila v vojni? Knjige in listine gl. tajnika izkazujejo do danes, da je jednota izgubila pet članov v ameriški armadi in med temi je samo eden padel na bojišču; eden je izvršil samomor in ostali trije so umrli v ameriških taboriščih seveda za — influenco. Vse izgube na bojišču seveda se niso znane in morda narastejo, ali proti žrtvam influence so velika malenkost. Vsega skupaj je bilo ubitih nekaj čez 50.000 mož v Franciji, toda influenza je do danes pokosila že blizu pol milijona oseb samo v Združenih državah.

Tako pride katastrofa in založi udarec, ko ga človek najmanj pričakuje. Za vojno smo vedeli vsi in računali smo na posledice, toda na epidemijo ni bil pripravljen nihče! V sedemdesetih dneh je umrlo več članov kolikor jih je umrlo v zadnjih dveh letih. Treba bo napornega dela in požrtvovanja predno S. N. P. Japrebohi ta težki udarec.

Italijanska kultura.

V efkaški "Daily News" se je pred kratkim oglašil neki italijanski propagator za anektiranje jugoslovanskih dežel, pa pravi, da pripozna jugoslovansko večino v ondodnih krajih, toda "v interesu civilizacije je, da pridejo dotične dežele pod Italijo zato, ker so Italijani kulturni narod, medtem ko so Jugoslovani ob Jadranskem morju še malo manj kot barbari, nezmožni, da bi se sami vladali!"

Italijanski anekstisti so pričeli z novim trikom. Menda so spoznali, da so se s kričanjem o "Italijanski večini" na Primorskem in v Dalmaciji korenito vrezali in zdaj so ubrali druge strune. Iz omenjenega nesramnega napada je razvidno, da hočejo prikazati Jugoslovane pred ameriškim svetom za divjake in samo blažena Italija je poklicana, da jih civilizira.

Radovedni smo, koliko bodo dosegli italijanski šovinisti s tem perfidnim argumentom. Američani niso pred vojno niti dolgo časa med vojno znali ne slišali dosti o Jugoslovanih, vedo pa že dolgo, dolgo časa za razne "Male Italije" po ameriških mestih, slišali in čitali so že marsikaj o takozvanih "smrtnih kornarjih" po italijanskih naselbinah, koder črnorokari streljajo svoje žrtve in povesti o "Črni roki" jim niso španska vas; zapiski kriminalnih sodišč imajo največ italijanskih imen med vsemi inozemci v Ameriki in Američani so gotovo čitali pred leti o neki kriminalni obravnavi v Italiji, pri kateri so imeli zasečne bandite zaprte v kletki, ker so se ball, da skočijo po advokatih in sodniku. In če vrhutega Američani malo preštudirajo socialne razmere v Kalabriji, bo njihova slika o italijanski kulturi popolna.

Nikdar ne bi zapisali teh besed, kajti razmere ustvarjajo zločence povsod, ne samo v Italiji, in vemo, da ima vsak narod ima dobre in slabe strani, ali ker se italijanski imperialisti postavljajo na ekzaktno stališče pruskega militarizma, da so oni s svojo kulturo opravičeni vladati nad drugimi, "nižjimi in manjvrednimi" ljudstvi, jih je vendarle treba opozoriti na spečijalni cvet njihove "kulture". In poskrbeli bomo, da se tudi ostali svet seznani s to resnico.

Žrtve.

Od 1. januarja 1916 do 1. julija 1918 je ena naših armad imela 577.053 žrtv; med temi je bilo 7575 mož ubitih, v 3798 slučajih so možje in fantje izgubili roko ali nogo ali oboje, v 1157 slučajih so izgubili oči in 29 mož je popolnoma oslepele.

Vsi ti smrtni slučajevi in telesne nezgode so zadele armado — industrialnih delavcev v Pennsylvaniji. Armada je v zadnjih dveh letih in pol štela povprečno tri milijone mož; njene izgube so torej sorazmerno po številu skoraj trikrat večje kot so bile izgube armade, katero je vsa Pennsylvanija poslala čez morje proti Nemčiji.

Vojna z Nemčijo je končana, seznam izgub je seštet in vsako do v, koliko nas je stala. Toda smrtni slučajevi in telesne nezgode v Pennsylvaniji in v drugih državah se ponavljajo dan za dnevom; upanja na premirje ni, konca ni. Ako bi časopisi dnevno objavljali imena vseh ponesrečenih delavcev, bi morali porabiti veliko več prostora in klasifikacija bi bila enostavnejša — kajti

žrtve so sami prostaki. Častnikov si med njimi. In slavljenja, opevanja ni treba! Slik ni treba! Nihče ne zapiše, da so delavci junaki — delavci, ki padejo in padajo dnevno v tovarnah in v rovih, ko se mučijo za napredek družbe in pa bogastvo drugih...

Veliko denarja je požrla vojna in mnogo bo izdanega za mir. Toda za mir — za varnost, osebno blaginjo delavca se še ne izplača niti cent! Preprečenje nesreče stane denar in tega denarja ne bo, dokler bodo industrije v rokah privatnih podjetnikov. Država, demokracija, tukaj te čaka veliko delo in velika dolžnost!

Kdo je za združenje Jugoslovanzov?

Ko je zaspala Slovenska Liga, se je ustanovilo v Chicagu S. R. Z., ki lina danes močno zaslonbo pri vseh narodih in odgovarja duhu časa. Kmalu potem se je ustanovila nekakšna zveza nasprotnega duha, takozvana Slovenska Narodna Zveza. — Ni časa sedaj razpravljati o tem, ker imamo v tej hudi uri važnejše delo. Moj namen je le orisati agitacijo med rojaki za Jugoslavijo. Uspeh te agitacije je ta, da sem se ljudem zameril, ravno tako vsakdo drugi, kdor je poskušal zbuditi v njih odpor proti pokojni Avstriji. Ne samo pri Slovencih, ampak tudi pri Hrvatih smo slabo naleteli. Posebno Dalmatinci in Ličani niso hoteli slišati o kakšni Jugoslaviji; sedaj pa, ko Avstrije ni več, so postali bolj neobčutljivi. Ko se jim je razložil načrt mlade bodoče Jugoslavije v smislu republiške federacije, so vzkliskali: "O, tega pa ne bo nikoli!" "Da, tako bi bilo prav," so rekli, "ali tega nam ne bodo pustili!" In tako je šlo naprej pri zmernejših, drugi pa niso hoteli slišati niti o stvari. Videl sem, da večina nima upanja v izpolnitev programa v republiško-zvezo in S. R. Z. zategadelj so opustili vsako nadaljno agitacijo. Prepričan pa sem se, da tega naroda ne bo mogoče drugače združiti kot po načrtu Republiškega združenja.

Mržnja med temi narodi je tolika in v krvi ukoreninjena, da bo treba prej jako premišljenega dela, predno se jih pridobi za skupnost. In veste, ljudje božji, zakaj se ti ljudje tako sovražijo? Za prazen nič! Zaradi vere! Zaradi stvari, ki nima tukaj v Ameriki nobenega pomena. Kdo drugi jim je to vcepil v njih sra, kakor avstrijska in madžarska vlada po svojih agentih?

Prav mojstersko se tukaj odseva geslo: "Div de et impera." Ko sem pa v listu Glas Naroda videl toliko nasprotnega proti Republiškem združenju, sem se moral prijeti za glavo. Čemu je treba S. R. Z.? Nehote sem se vprašal, od kod pa izvira vse to? Najbože kakor hoče, ne bom premeleval sedaj tega, zdi se mi pa, da so nekatere osebe hotele tudi v bodoči Jugoslaviji ohraniti med ljudstvom moč klerikalizma, zato so si tudi ustvarili drugačen program kakor je on! S. R. Z. Rečemo, da so imeli dober namen, ali dejstvo je, da so škodili skupnemu delu. Ko bi se vsi strnili v S. R. Z.; bi nam bilo sedaj v tem boju veliko lažje nastopiti proti aneksijam Italije. In kdo ve, ali ne bo kdo ravno tako izrazil nezaupnost in sovraštvo narodov v prid Italije, kakor se ga je svoj čas v prid Avstrije? Ker, ako bi bili od začetka gotovi vodilni listi agitrali po načrtu Združenih držav, bi danes ne bilo toliko nezaupnosti med sorodnimi narodi; tako pa je vse nekam mrto. Argument, da si bo narod sam volil obliko vlade, je dober, ali ne drži dosti, zato ne, ker, ako se nek narod pridiga, se mu mora tudi pojasniti, kakšna bo ta stavba. Je že taka, da so ljudje raje v svoji hiši, čeprav ni nova, kakor pa v sosedovi in pod njegovim gospodarstvom. Narodu se mora povedati, kdo bo gospodar te nove stavbe! Kar se tiče vere, se je že številokrat dokazalo, da je nasproti napredku in kdor živi med priprostim narodom, bo kmalu uvidel, koliko je napravila slabega med narodi.

Na Hrvaškem, v Slavoniji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini divja verski boj med katoličani in pravoslavnimi. Ta boj škoduje samo Jugoslovonom, koristi pa njihovi sovražnikom. Na take ovire smo naleteli pri agitaciji za S. R. Z. — Uvidel sem, da je S. R. Z. posledica tega sistema med Jugoslovani in vsled tega škodljiva, kajti prave vere danes tako ni na svetu. Otrok v šoli že več ne veruje, kam li odrasel, izkušen človek. Če pa me ravno hočete prepričati, da je vera potrebna, vam sam rečem, da je, ali vprašanje je, kakšna vera? Kje je danes na svetu čista vera?

ali ljubezen? Sam škodljivi fanatizem, ki služi prokletstvu mas, in le nekaterim donša bogastvo. Nehote mi prihaja na misel, kako sem v cerkvi poslušal pridigarja zmerjati čez liberalce, čez socialiste in katere "čajenge" smes čitati, in v katerih je h — pisava i. t. d. Posledica tega je bilo sovraštvo tako med posamezniki kakor prepripi v družinah. Nadalje kdo pozvoča mržnjo med katoličani in pravoslavnimi Jugoslovani? Vera. Ako bi bila to vera ljubezni, kakor jo je učil Kristus, bi bil poleg današnjih tehničnih naprav pravi raj na svetu. Sploh so danes zelo redki tisti, kateri temu pokladajo kakšno važnost, kajti sleherni ve, da vera služi le zato, da razdira in uničuje vse, kar diši po slogi. Zato bi priporočal gotovim osebam, da naj ne mislijo, da se bo dalo kaj od tej strani "iztisniti". Narod, čeprav mialite, da je neumen, ko vas posluša v cerkvi in vas gleda kot svetnike, kajti ta narod je poln upornega duha, da pravno se tega sam ne zaveda. Pravi socialisti bi vam v kakem služaju še prav prišli, ker znajo trezno misliti, dočim fanatičen človek v svoji strasti ne pozna meje. Tudi kajzer je sanjal, da bo vladal vsaj pol Evrope, a danes se revež trese za lastno usodo. Zato od stranite, kar je nepotrebnega, računajte na to, da narod gleda s svojimi očmi in posluša na lastna ušesa. Zagotovite to maso spečega ljudstva, da bo nova Jugoslavija prosta in svobodna država, v kateri mora biti vera privatna stvar posameznika. En glas bi moral iti po vsi Ameriki med Slovani: Za republiko in ustavo po načrtu Zedinjenih držav.

George Gornik.

Interpelacija francoskih socialistov.

Zadnji četrtek so socialisti v francoski zbornici interpelirali vlado vsled več važnih vprašanj. Alexander Blanc je protestiral proti intervenciji v Rusiji in je vprašal: "Ali hoče francoska vlada osvojiti Bismarkovo maksimum, da je sila pravica?"

Marcel Cachin je protestiral proti tajni diplomaciji v pripravah za mirovni kongres. Dejal je: "Versaillski kongres se bo počel z vprašanji, ki so življenjskega pomena za Francijo in ves svet, toda parlament niti ljudstvo, še danes ne ve, kaj bodo naš delegatje zahtevali na kongresu. Naravnost nečuvstvo je, da nima vlada nobene zaupnosti napram ljudstvu v sedanjih epohalnih momentih."

Ernest La Font je napadel vlado zaradi njene politike na Poljskem in je obtožil francoske oblastnike, da vsiljujejo Poljakom drugačno vlado kot jo pa želi poljski narod.

Končno je zbornica zaključila s 357 glasovi proti 141, da vlada ne odgovori na interpelacijo socialistov.

DELAVEC IZROČIL SVOJO IZNAJDO VLADI.

Washington, D. C. — "Meni ni mar za denar. Želim, da ima vlada orodje, ki pomaga k hitri gradnji ladij." Tako se je izrazil Joe Loranger, delavec, ki je na deski sto čevljev od tal zabijal žebelce. V svoji roki je držal nov podstavek, ki služi pri zabijanju žebelca.

Stari podstavek je bila dolga palica, ki je tehtala od 30 do 40 funtov. Ta podstavek je delavec naslonil proti razbeljeni žebelci, ki jo je od druge strani zabijal delavec s kladivom na stisnen zrak. Tako kladivo udari 70 do 80 krat v minuti in delo je za delavca, ki drži podstavek, zelo utrudljivo, ker je nanj prečena sila udarcev. Če delavec opne, ali če podstavek zdrsne na stran, je žebelca zabita po strani in jo je treba zopet izsekati, kar trati čas.

Lorangerjev podstavek je vzel in znotraj so vzmeti, tako da podstavek po vsakem udarcu udari nazaj, obenem pa delavec ne čuti udarcev, ki jih povzroča kladivo na stisnen zrak.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedel v Chicagu, Ill.
IZVEŠEVALNI ODBOR:

August Ančin, Mary Ančin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Eblin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NAZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartir, Jožko Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Poglodič, John Rozel, Joseph Steblaj, Frank Šava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Zlogar, Lquis Truger.

Vsa pisma in denarne posiljatve naj se pošiljajo na sledeči naslov: Anton J. Terbovec, 2602 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

SLOVENC! JUGOSLOVANI!

Za peticijo, namenjeno predsedniku Wilsonu zaradi ugroženih jugoslovanskih pravic, je dobilo tajništvo S. R. Z. doslej mnogo tisoč podpisov. Treba je pa s to akcijo priti naprej in oddati peticijo na pristojno mesto. Eksekutiva S. R. Z. je zaradi tega na zadnji seji sklenila, da morajo biti vsi podpisi doposlani

DO BOŽICA.

Pozivamo torej vse organizacije, vse zaupnike in vse rojake, ki so prostovoljno prevzeli nabiranje podpisov, naj to vpoštevajo in poskrbe, da bodo podpisi o božiču v rokah tajništva. Dotlej jih pa prosimo, naj nadaljujejo svoje delo in gledajo, da bo število podpisov čim večje.

Kdorkoli hoče žrtvovati nekoliko časa, da nabere podpise v svojem društvu, v svojem klubu, v svoji sosesčini ali kjerkoli ima priliko za to, mu bo Slovensko Republiško Združenje iz srca hvaležno za njegov trud. Kdorkoli miali, da ni v njegovi okolici nihče drugi nabiral podpisov, naj se sam loti tega dela. Kdor potrebuje pelicijo, naj se obrne do tajništva S. R. Z., kjer jo dobi — pa tudi navadne pole pisalnega papirja so dobre. Vsakdo naj zapiše svoje polno ime in naslov. Zelo priporočljivo je tudi nabirati te podpise po delavnicah.

Glejte, da dosežete v ta namen vsakega rojaka in rojakinjo, katere le morete doseči. Čim večje število podpisov moremo pokazati, tem sigurnejši bo uspeh.

Skrbite pa na vsak način, da bo delo opravljeno do božiča in da dobi tajništvo pole s podpisi pravočasno.

EKSEKUTIVA S. R. Z.

Članom in organizacijam Slovenskega Republiškega Združenja!

V kratkem se snide mirovni kongres, da zgradi na razvalinah stare Evrope nov kos sveta in položi temelj miru, od katerega pričakuje človeštvo, da ne bo nad njim trajno visel Damoklejev meč vojne. Ti narodi hrepene po trajnem miru, da si zacelijo skalede rane več kakor štiriletnega, v vsej pretekli zgodovini brezprimernega boja in se okrepajo za uspešen razvoj svojega prihodnjega življenja in svoje kulture.

Da more biti novi mir res varen, je pa potrebno, da se ustvari jo razmere, iz katerih izginajo elementi nasprotij, preteči, da poženejo narode v miru in v spoštovanju svojih pravic, da se ne morejo razmere urediti na podlagi pravičnosti in odstraniti vzroki opravičene in nevarne nezadovoljnosti.

Med temi vprašanji je tudi jugoslovansko. Njega veliko važnost je Slovensko Republiško Združenje že davno razložilo in vedno naglašalo. Od zadovoljive rešitve tega vprašanja je odvisno več kakor zadovoljnost Jugoslovanzov samih. Kakor je bil v preteklosti vpliv neurejenih balkanskih razmer usodepoln za vso Evropo in je igral svojo veliko vlogo pri izbruhu zadnje vojne, tako poslane Balkan nova, mir sveta ugrožajoča smodničnica, če se zanesejo nanj namesto starih novi elementi sporov, iz katerih se prejaljšej lahko razvije vojna.

Če nastopamo za pravično rešitev jugoslovanskega vprašanja, je to torej več kakor naroden egoizem. Naravno je, da zahtevamo zase pravico in nihče nam ne more zametiti tega. Toda kakor se v tem oziru lahko sklieujemo na etično visoka načela, ki jih je razglasil predsednik Zedinjenih držav Woodrow Wilson, se lahko poslužujemo njegovih besed, trdeči, da hočemo s svojimi zahtevami, nikjer ne presegajočimi pravice, podpreti svetovni mir in od svoje strani olajšati ustanovitev lige narodov.

Slovensko Republiško Združenje se je doslej bojevalo za čisto pravičnost in ne bo niti zaneprej odstopilo od svojega programa niti za korak. Bojevalo se je le z dostojnimi metodami in poštenimi sredstvi in ne bo izpremenilo tega načina. Naglašajo pa, da so v življenju narodov dejstva in razmere tisto, kar v prvi vrsti odločuje; kjer so razmere take, da povzročajo konflikt, ga nobena človeška volja ne more preprečiti. Prav zato, ker želimo, da ne bi prišlo do nevarnega konflikta, smatramo za svojo dolžnost osredotočiti vse svoje delo na to, da se ustanove razmere, v katerih bo mir imel varne garancije.

Eksekutiva Slovenskega Republiškega Združenja je resno in temeljito razmišljala položaj in prišla do zaključka, da je treba napeti vse moči brez obzira na trud in žrtve, da se:

1. Javnost in vsi kompetentni faktorji natančno pouče o dejanskih razmerah v tistih krajih, do katerih se Jugoslovani čutijo opravičene;
2. Da se razloži in utemelji velika važnost pravične ureditve vseh doslej problematičnih razmer, zlasti onih ob Jadranskem morju in se pri vseh, ki bodo merodajni za preureditev Evrope utrdi za vest nevarnosti, katero bi pomenila krivica;
3. Da se razprši neresnične trditve in izpodbijejo imperialistične pretenzije s trdnimi dejanskimi dokazi.

Pri zasledovanju tega sami pravici služočega cilja pa je treba vzeti v poštev ogromne težave in zapreke, nastajajoče predvsem iz nasprotnih propagand, ki razpolaga s skoraj neomejenimi sredstvi, se opira na oficielne sile, vposluje cele čete agitatorjev, se poslužuje velike množice časopisov in ima vsled vseh teh slučajnosti, napram katerim so bili pod tujo silo vklonjeni Jugoslovani tekom vojne brezmočni, mnogo ugodnosti, katerih podedjevanje bi bilo zelo nevarno.

Toda zavedajoča se vseh težav in njih velikosti se eksekutiva Slovenskega Republiškega Združenja vendar ne udreče upanju na končni uspeh, ker podpira njeno delo čista pravičnost, in ker se s popolnim zaupanjem zanaša na požrtvovalnost svojih pristavev do skrajnosti. Eksekutiva S. R. Z. je v dnu srca prepričana, da bo v tem času najbolj kritične napetosti, ko gre za vprašanje, če bo narod v domovini mogel živeti ali če bo obsojen na politični pogin, vsak Slovenec, vsak Jugoslovani v Zedinjenih državah rajši žrtvoval vse, kakor da bi vzel na svojo vest spomin, da je narod v stari domovini izgubil svojo eksistenco zaradi brezbriznosti in sebičnosti našega ljudstva.

Seestre in bratje! Popolnoma se zavedamo velikosti žrtve, ki je potrebna. Vemo, da je med nami le malo premožnih ljudi in da doprinsate vse žrtve od svoje revščine. Spoznavamo, da je to, kar se v

tež ura od Vas zabteva, ogromno in izredno. Ali nič manj se ne zavedamo, da je to ogromno in izredno to, kar je za naš narod sedaj na koci. In ni je žrtve, ki bi bila prevelika, kadar gre za tako usodopolno vprašanje kot je eksistencija našega naroda.

Če bi bila bodočnost odvisna od meča, če bi se mogla pravica našega naroda do življenja izvojevati na bojišču, bi bil vsak izmed Vas pripravljen pogledati smrti v oči. Ta žrtev se ne zahteva od Vas in naša globoka želja, je, da ne bi bilo nikdar več treba puške in topa za obrambo naše pravice. A da ne bodo potrebne take žrtve, moramo doprinesiti druge za mirno rešitev našega življenjskega problema. Vsa stila vprašanja Vam mora biti jasna, če le pomislite, da pomeni za Slovence vsaka razkosanje smrti. Premalo nas je, da bi mogli pretrpeti in trajno preživeti izgubo več kakor pol milijona svojih duš. Rešiti te pomeni rešiti slovenski rod. Prebili smo tisočletno zatiranje. Stiskani od vseh strani, oropani šolstva in izobraževalnih sredstev, podjarmljeni od tujih dinastij in aristokracij, ogroženi od germanizacije in romanizacije, prisiljeni na pognojevanje tujih kultur, smo vendar tekom štirinajstih stoletij boja dokazali svojo žilavost, svojo sposobnost za življenje in za civilizacijo. Ali naj se ves ta heroizem, poln pretresljive tragike in idealnega poleta konča s klavirnim poginoma in luži prav tisti trenutek, ko je narod z občudovanja vrednim sunkom odvalil skalo z groba, v katerega je bil živ zaprt?

Sestre in bratje, Vaš odgovor se ne more glasiti drugače kakor: Ne! Stokrat ne!

In ker je Vaš odgovor tak, boste tudi pripravljeni prevzeti junško žrtev naše in postaviti življenje naroda nad vse svoje osebne interese. Z neštevilnimi milijoni zlatnikov vodijo nasprotulki svoj boj. Enakega zaklada, kakor posegajo oni lahko vanj, ne moreno nikdar doseči, ker smo presiromašni za to. Ali moč, ki jo imamo, moramo napeti do skrajnosti, brez obzira na same sebe.

Zaradi tega je eksekutiva Slovenskega Republičanskega Združenja na svoji zadnji seji po najresnejšem preudarku sklenila, da se ustanovi

propagandni fond enega milijona dolarjev

in začne nemudoma z nabiranjem. Poseben odbor, ki je bil izvoljen v ta namen, izdelal podrobne načrte in jih razpošlje vsem organizacijam.

Slovenici! Veliko poštenosti je treba, da se to doseže. Ali že ta izredna poštenost naroda, kateremu se kopije grob, pokaže vsemu svetu resnost Vaše volje in globoko Vaše zavesti. Vsakdo mora spoznati, da se narod, ki je pripravljen dati vse, kar ima, za pravico samoodločevanja, v resnici ne sme smatrati za čredo, ki se lahko peha izpod ene suverenosti pod drugo; da se ne sme z njim postopati kakor z zalogom v igri, tudi če gre za igro "ravnotežja sil," poslej diskreditirano za vse čase. Slovenici! Še nikdar niso bili časi za nas tako resni, kakor sedaj. A nikdar več nam ne more zapreti taka nevarnost, če se v tej uri največje izkušnje izkažemo sposobne, da je prenehamo.

Slov. Rep. Združenje pa tudi razume, da je Jadransko vprašanje, vprašanje vseh Jugoslovancev, tudi če so v raznih posameznostih različnega mišljenja. Z ozirom na nenavadno kritično dobo, ki jo je le tedaj mogoče uspešno prebrati, če se pokaže tam, kjer gre za samo življenje naroda, enotna fronta, je eksekutiva storila korake, da se doseže z Jugoslovanskim Narodnim Višjim sporazumom za složno delo v velikih narodnih zadevah, pri katerih ne gre za notranja vprašanja posameznih organizacij. Slovensko Republičansko Združenje nima namena posegati v popolno samostojnost Narodnega Višjega, enako pa ostane tudi njegova samostojnost nedotaknjena. Če se doseže sporazum, ostane vsaka izmed obeh organizacij neodvisna in taka, kakršna je. Pač pa bosta obe gledali na to, da se skupno opravi vsako delo, ki se tiče skupnih vprašanj. Če se ta sporazum definitivno potrdi, kar upamo, da se v kratkem zgodi, bodo vse naše organizacije obveščene o tem. Da ne nastane nobena zmednja, ki bi mogla v sedanjih kritičnih dobi imeti najslabše posledice, pa pozivamo vse svoje organizacije in člane, da delajo kakor doslej v trajnem stiku z eksekutivo Slovenskega Republičanskega Združenja, od katere bodo za vseh slučajih dobivale vsa potrebna navodila. Ohranite najstrožje discipline in se v vseh straneh nujno, kakor še nikdar ne.

Eksekutiva Slovenskega Republičanskega Združenja naglašuje z vsem poudarkom, da je slejkoprej politično delo najvažnejše in mora hrepzogeno ostati v prvi vrsti. Preden se postavi vprašanje, kako bi bilo mogoče rojakom poslati čevljev in sraj, je treba rešiti vprašanje, če dobe svoj dom in če bodo imeli pogoje za življenje sploh. Ni kakor ne poudenjamo važnosti materialne podpore; toda pred oči moramo imeti, da ne bi imela vsa taka pomoč nobenega pomena, če ni narod sam gospodar v svojem domu in nima vsled tega niti garancije, da bi mogel sam razpolagati s suknjami in z mlekom, ki bi mu ga hoteli poslati odot. Pravica, da je sam svoj gospodar, gre pred vsemi drugimi, in če bomo dovolj močni, da mu jo pomagamo priboriti, bodo vsa druga vprašanja razmeroma lahka.

Rojaki! Iz duše, polne skrbi za narod, iz jasnega spoznanja, da se rešuje za Slovence vprašanje življenja, iz sren, polnega hrepenenja po boljši bodočnosti našega naroda, gre naš pfoseci klic in išče Vasa sreča. V vsej naši boilesti polni preteklosti niso bile oči sveta nikdar tako uprte v nas kakor sedaj. Pokažimo temu svetu, da smo narod, ki hoče živeti in ki je vreden življenja! Povejmo mu s svojimi dejanji, da nima eksistencije cene za nas, če jo moremo imeti le v sužnosti! Podajmo dokaz, da so nas napačno sodili tisti, ki so nas smatrali za hlapčevsko čredo in pritlikavsko duščo. Ogenj svobode, ki so ga stoletja v tropljenju in bedi zaigrali naši pradedje, živi tudi v naših dušah; čas je prišel, da napravimo grnado za svoj kres, da živgne plamen do noba in obije njegov žar ves svet. V odsevu tega nemirjočega plamena bo človeštvo spoznalo narod, ki je vreden svobode.

Boginja, ki dviga svojo hakiho ob vrodu v to deželo nepozabnih bojev, upira svoje oči v nas. Slovenici! Jugoslovanci! Naredimo se sposobne, da vzdržimo njen žgoči pogled in da morejo naša srca brez trepeta odgovoriti: Svoboda! Naša si in mi smo tvoji!

Eksekutiva S. R. Z.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. J., Kans. Ako hočete natančne informacije o tej stvari, tedaj se obrnite na zemljiške urade ome njenih držav ali na kak farmarski strokovni list, ki izhaja v Nebraska ali Wyomingu. Tudi v zemljiškem uradu vaše države Vam bodo lahko dali kake podrobnejše informacije.

T., Sartell, Minn. — Bacili španske influence so povsod, tudi na obliki, to je seveda v takih krajih, kjer je razširjena ta bolezen. Za uničevanje bacilov na oblikah priporočajo zdravniki večkratno menjanje spodnje obleke. V prvi vrsti priporočajo snago, zmerno uživanje jedil, dovolj počitka in mnogo zraka. To so najboljše zdravila proti influenci.

Nekateri dopisniki vprašujejo, kaj je z njihovimi dopisi. Vsi pridejo na vrsto, kakor bo dopuščal na prostor. — Dopisnike ponovno borzha.

prosimo, naj pišejo imena različno, da jih bo uredništvo moglo izdati. Dopisniki, ki pošiljajo imena žrtve influence, naj bodo pri zapisovanju imen posebno pazni. Za eventualne napake pri imenih ne moremo biti odgovorni mi, pač pa pisal sami, ker polagajo premalo važnosti v različno pisanje. Mi ne moremo uganiti misli vsakega dopisnika, dasiravno bi bilo to v nekaterih služajih potrebno.

L. T., Cleveland, O. — Prav je, da ste oprezní, kajti opreznosti pri takih stvarih ni nikdar preveč. Družba je nam nepoznana, časa pa nimamo, da bi iskali kake podrobnejše informacije. Kar je takih oljnih in plinskih družb, da se izplačujejo, navadno ne prodajajo delne po agentih, nego jih lastujejo bogataši, kar jih je pa delo na trgu, se špekulira z njimi na prostor. — Dopisnike ponovno borzha.

FRANK S. TAVČAR RANJEN.

Bivši gl. odbornik S. N. P. J. je dobil kroglo v nogo zadnji dan vojne.

Zadnji dan vojne, to je 11. novembra, ko je bilo podpisano premirje, je bilo ubitih in ranjenih mnogo mož naše armade, kajti vroča bitka okrog reke Mase je trajala do zadnjega trenutka. Med tistimi, ki so imeli to "smolo" ali pa čast — kakor se vzame — je tudi br. Frank S. Tavčar, iz Rock Springsa, Wyo., član starega narodnega odbora S. N. P. J., kateri je stopil v armado meseca junija in odtrnil na Francosko enkrat v septembru.

10. t. m. je br. Verderbar prejel telegram od vojnega departmanta, ki je sporočil, da je bil br. Tavčar "severely wounded" (težko ranjen) v boju dne 11. novembra. Bali smo se že, da je tako poškodovan, da morda težko okreva, toda dan pozneje je pa br. Terbovec prejel od njega pismo, iz katerega je razvideti, da bo kmalu dober. Pismo, ki je pisano v bolnišnici ameriškega Rdečega križa, se glasi:

"Zadnji dan naših operacij proti hunkemu tiranstvu sem bil tako "neoprezen", da mi je krogla prestrelila desno nogo. To je vzrok, da se zdaj nahajam v tem zavodu. Upam, da bom kmalu dober in potem se vidimo prve dni leta 1919.

Zadnji dnevi vojne so bili zelo interesantni in divjni za ljudi, ki bi toda povem. Ti več kadar se vrnem v Združene države. Ne odgovorjaj na to pismo, ker me morda ne dobi več tujak. Rad bi bil v Chicagu ob času, ko se bo vrhila revizija meseca januarja; rad bi se seznanil z novimi nadzorniki S. N. P. J. — Veseli me, da smo zmagali in da je avtokracija tepena. Edina moja želja zdaj je, da pridem nazaj med svoje prijatelje in začnem novo življenje. Z iskrenim pozdravom

Fr. S. Tavčar,
U. S. Base Hospital No. 1. France.

Drugi član S. N. P. J., ki se nahaja v vojaški bolnišnici na Francoskem, je br. John Jerman, član društva Francisco Ferrer št. 131. Iz pisma, ki ga je pisal svoji sestri (Mrs. May Molek), je videti, da ga je poškodoval sovražni plin ob času velike ameriške ofenzive v oktobru na fronti ob reki Masi. Br. Jerman je bil štirikrat "over the top", ali vsakokrat je izšel iz boja brez najmanjše praske, končno ga je pa dosegel plin.

V zadnjem pismu pravi, da je bil 11. novembra, ko je bilo podpisano premirje, že toliko dober, da se je udeležil slavnosti zmage, ki so jo praznovali Francozi v dotičnem mestu. Ljudje — staro in mlado — so po starem francoskem običaju pisali svo noč na ulicah in francoska dekleta so potegnile v kolo tudi ameriške vojake.

Br. Ogrinec opisuje zadnji moment bitke 11. nov.

Ob reki Masi, 14. nov. — Uredništvu "Prosvete": Te vrstice vam pišem na drugi strani reke Mase, katero smo prečkali 4. novembra. Ali kako velika razlika med tisto in današnjo nočjo! Toliko kresov — ne nisem videl v

svojem življenju kot jih plamti novej v tem kraju kakor daleč seže oko; pred vsakim vojaškim šotorom na hribih in v dolinah goji ogenj. Na tisoče jih je in spominjajo me na ivanjske kresove v starem kraju, samo da jih ni bilo toliko na enem kupu. Človeku se zdi toliko prijetnejše, ker vseh sedem mesecev odkar sem na bojni fronti, ni bilo videti nobenega ognja ponoči, izvzemši iz žrel topov, ali če so po nesreči gorela postopja.

Ka smo prečkali reko, smo podili Nemce neprenehoma pred seboj do 11. novembra. Naš oddelek je bil na drugi strani vasi Louppy in bilo je devet minut do enajstih predpoldne, ko je prišel ukaz, da moramo prenehati s streljanjem ob enajsti uri. Ne morete si misliti, kakšno grmenje je bilo ves prejšnji teden in trajalo je do zadnje sekunde, ali od omejenih ure je pa tukaj vse tiho, tiho, tako tiho. Ko so nam povedali, da je vojna končana, sem vzel žepni nož in izrezal na bližnjem orehu številko "11.11.—1918."

Upam, da bom med tistimi tisočci, ki pridejo prvi nazaj v Združene države, torej na svideenje in vesele pramike!

Ludvig Ogrinec,
Co. A., 15 M. G. B.

UREDNIK PRIDE RADI UMO-RA PRED POROTNIKE.

New York, N. Y. — Charles E. Chapin, bivši newyorskí urednik, pride pred porotno sodišče, ker je umoril svojo soprogo.

Chapin je izjavil, da je dejanje izvršil v duševni zmedenosti. Preiskalna ga je posebna komisija psihiatrov in izjavila, da je duševno normalen.

POLICAJI ZAHTEVAJO POVI-SANJE PLAČE.

Chicago, Ill. — Policaji, organizirani v "Chicago Patrolmen's Association", so obdržavali sejo, na kateri so odglasovali, da se jim letna plača povisa na \$2,000. Sedaj prejema policaji prvega razreda \$1,500 na leto.

Na seji je bilo navzočih 1,500 policajev.

PODŽALVLENJE TELEFONA IN BRZOJAV.

Washington, D. C. — Kongresnik Moon, predsednik zborniškega postnega odseka, je predložil predloga za podžalvljenje telefona in brzajav. V svojem govoru je poudarjal, da ostane poštni departement le do polovice razvit, dokler nista podžalvljena telefon in brzajav.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalatelja znači popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Male povljanje cen je sodanja potreba, da se ohrani nesestivna vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo soper drugemu na vseh številnih potrebnih stališč, a novi vojni davki nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo cene nekoliko povisati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče dragi je v okoli priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov prvotna odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in splošnih v ledodeu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti ledodee in odstrani iz notranjstava drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so neakalne blag slotovnih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno šarade rudeče vino. V zadnji zabasnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v ledodnih nepravilnostih, ki rade nadlegujejo ženske ob premembni litja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v udvih odrgin in oteklin itd., tudi za drgnjenje silov in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izredno in prav prijetno zdravilo za navadno rano notranjo. Posebno za ispiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, lupuščajev in drugih kožnih otežev. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADBE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH KAZISTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

IZVRSTNA NOVOST!

Trpežno izdelana

na ura ima najnovjšo vrsto kolesje v sedem kamni, navijačem in rediteljem. Ne dvoma bo vsekdo zadovoljen, ko si naroči to ura. Mi jamčimo to ura za 20 let. Cena te ure v prodajalnah je \$9.50. Mi jo prodajamo pa po \$8.25 in poleg damo darilo za kratko dobo. Ta krasni nož, diamant in pozlačena verižica. Mi damo to darilo vsakemu, kdor si naroči to ura. Ne pošiljajte denarja, pošljite nam le vaš natančni naslov in 25c v poštnih znamkah za pokritje stroškov in mi vam bomo poslali ura. Vi plačate ura kadar vam jo prinesejo na dom. Ne odlašajte, pišite še danes na naslov:

European Watch Co., Dept. 10.
346 E. 53rd Street, New York, N. Y.

VSA ČAST MOŽEM IN ZENAM

kateri so odločili kupiti svoje lastne domove.

Kod naročene izdelane prilagojene za delavca so sedaj stavbišča v novi sekciji "Bridgeville Terrace Plan No. 2." Posobne ugodnosti in posebne niske cene do februarja lga, 1919.

Deset dolarjev vam je potrebnih pri podpisu pogodbe, in \$10.00 mesečno, brez obroci in takoj za eno celo leto. Ako pa vam je mogoče plačati več kod \$10.00 na mesec, pa v spomlad 1919 se lahko delate hla in jo boste odplačali kod rent.

Pridite pogledat, ali plitje takoj za pojasnila.

Nepozabite, da zavarujem proti ognju in drugim navedbam — in da kod Javni Notar sem Vam vedno na razpolago. Nalovi:

FRANK SCURICH

Real Estate—Notary Public.

BRIDGEVILLE,

PENNSYLVANIA.

SHIRLEY BROS. CO.

Najznanejši pogrebnik med Slovani.

Točna postrežba, zmerna cena. Uradi so na 2108 W. Michigan St., 3020 N. Illinois St., 2615 E. Washington St. in 3306 E. Wash. St., Indianapolis, Ind. Oba telefona.

Naprodaj je

v sredini vsake slovenske naselbine v mestu Pueblo, Colo. brivnica opravljena na dva briva, zdej jo stanova, nje s temi sobami in eno stavbišče prava, delovna. Ta, se, nudi, ugodna prilika za brivca s družino in tudi za samca. Proda se radi slabega zdravja. Za vsa pojasnila oganite se pišeno ali pa ustmeno na lastnika: Math Glavich, 305 E. Northern Ave., Pueblo, Colo.

Vai asod morda le na va, da je dnevnik "Prosveta" zalo prijlab ljen pri svojih štataljih. Opes rito gal

EMIRAJ VESELO

v gostilni pri Spolarju. — Tam se dobi tudi prenočišča za potujoče preko Chicage. Vedno točna postrežba. Se priporočam rojakom v Chicagu in okolici.

A. Spolar, 1834 S. Ashland ave. Tel. Canal 3474.

Pri prehladih

vsega vrsta in pres, kakor tudi stopala Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Odstranjuje takoj bolečino in prijetno. Jedino pravi s varstveno znamko sidra. 50c. in 60c. v lekarnah in karavani od F. AD. RICHTER & CO. 14-20 Washington Street, New York, N. Y.

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ URADA GLAVNEGA BLA-
GAJNIKA.

Brate in sestre, ki imajo še nezmenjene enotne čeke, prosim, da jih, če le morete, menjajo še ta mesec. Meseca januarja se vrši revizija in čim manjše število nezmenjenih čekov je zunan, tem boljše in lažje je pregledati. Tem manj dela je zame in nadzorni odbor. Zaradi velikanskega števila bolnih in influenice je delo zadnje čase že itak naravnost ogromno.

Pri bližnjem tisoč čekov bolniške podpore, ki bi bili sleer nakazani še ta mesec, bom razposlal šele prve dni januarja, da ne bo preveč nezmenjenih čekov zunan ob času revizije. Spisani in pripravljeni za odposiljanje bodo po možnosti še ta mesec, odposlani pa po Novem letu. Toliko v vednost društvom in prizadetim članom, da ne bo nepotrebnega vpraševanja.

Društvene uradnike prosim, naj pazno pregledajo naslove v imeniku društev in takoj sporočijo v glavni urad, ako opazijo kakšno pomoto, da se popravi. Za nas so merodajni naslovi tajnikov in blagajnikov v imeniku in ako so tam nepravilni, je logična posledica, da je poslovanje oteženo.

Anton J. Terhovec,
gl. blagajnik.

IZ URADA GL. TAJNIK.

Na mnoga vprašanja od strani tajnikov pojasnim, da nova pravila za članke in mladinske oddele stopijo v veljavo 1. januarja 1919, po katerih se moramo ravnati vsi. Nova pravila se tičejo, in kakor sem informiran iz tiskarne, bodo tiskarna in razposlana še ta mesec, in če ne bo nobene zapreke pri pošiljanju, bodo lahko v rokah tajnikov prej kot stopijo v veljavo. Ker pa se bodo pravila pošiljala po expresu, ki je večkrat nereden in zadržuje pošiljate, opozarjam, da tajniki vprašajo, ko naznanimo v listu, da smo razposlali pravila, če so dospela ali ne. Društva prejmejo tudi pisalni papir, toda ne ob enem s pravili, ker pisalni papir se tiska v tiskarni Slovenija, Milwaukee, Wis. Vsako društvo prejme 100 komadov pisalnega papirja in ravno toliko zavitkov. Če plača jednota iz upravnega sklada, toda društva plačajo posilnino. Pisalni papir je namenjen le za dopisovanja na jednoto in ne med člani ali v kake druge svrhe. Ako društvo potrebuje več papirja kot ga prejme od jednote, si ga mora priskrbeti samo. Jednota nabavi papir le enkrat v letu za vsa društva.

Ker se vedno razširja bolezen influence, radi katere so po večini kraji prepovedana zbiranja in je nemogoče voliti odbor za leto 1913, se nameranja društvom sklep gl. odbora, ki je sklenil, da pri takih društvih, ki ne morejo radi bolezni voliti o pravem času odbora, lahko posluje stari odbor dokler se bodo lahko vsilile seje ki potem si društvo lahko voli novi odbor za prihodnje leto.

En zapisnik konvencije vam je znan, da na sednji redni konvenciji je bil izvoljen tajnikom bolniških podpor br. Paul Berger, ki nastopi svojo službo 1. januarja 1919. Br. Berger bo reševal in nakazoval bolniške podpore, torej vse zadeve, ki se bodo tičale bolniške podpore, se imajo poslati na njega in ne na glavne tajnike. Če tajnik društva piše ob enem o zadevah, ki se tičejo gl. tajnika in tajnika bolniških podpor, lahko oboje poslije na tajništvo SNPJ, kakor do sedaj, toda prosim, da v pisnih, ki se tičejo bolniške podpore, se naj ne piše nič drugega kakor zadeve, ki se tičejo bolniških podpor, v pisnih na gl. tajnika pa le kar spada v področje gl. tajnika. Z drugimi besedami povedano, v področje tajnika bolniških podpor spadajo le zadeve, ki se tičejo bolniške podpore, vse druge pa gl. tajniku.

V smislu novih pravil se po prvem januarju ne bodo več pošiljale tajnikom krajevnih društev pobotnice za sprejet assessment. S to odredbo se bo prihranilo nad \$100 na leto na poštnini. Iz gl. urada se pričakuje mesečni račun, pod katerimi je poljski gl. tajnika, ki mora veljati ravno tako kakor na pobotnici. Če dru-

tveni tajnik pošlje assessment na gl. urad, da je v rokah gl. tajnika do zadnjega v mesecu, bo lahko vsak član videl iz Prosvete v računu, koliko je poslal tajnik assessment. Če členu opazijo, da za njihovo društvo ni v računu nobene svote, potem je dokaz, da je tajnik poslal denar prepozno ali ga pa sploh ni poslal; v takem slučaju je dolžnost nadzornega odbora, da se takoj informira od tajnika, kaj je z assessmentom njih društva in zahteva izkaz, da je assessment poslan, in če je poslan prepozno, navede naj vzroke, da je denar poslal prepozno. Pri pregledovanju knjig naj nadzorni odbor služijo svote v mesečnih računih za pobotnice na mestu sedanjih. Kontrola brez pobotnic bo ravno tako dobra kot je s pobotnicami in mogoče še boljše, ker vsakdo se bo zanimal za račune bolj kot je bilo zanimanja do sedaj.

Nadalje se apelira na tajnike, da so točnejši s pošiljanjem listin v smrtih slučajih kot so bili do sedaj. Mnogo članov je umrlo še meseca oktobra, od katerih listine smo prejeli šele prve dni decembra. V glavnem uradu se smatra člana mrtvega šele tedaj, ko prejmejo mrtvaški list.

John Verderbar, gl. tajnik.

REDNA SEJA GL. UPRAVNE-
GA ODBORA

14. novembra 1918.

Navzoči: Kuhelj, Verderbar, Terhovec, Zaverinik in Molek.

Br. Kuhelj otvori sejo. Dva zapisnika zadnje redne in izredne seje se prečitata in sprejeta.

Br. Zaverinik se pritožuje, da je imelo uredništvo glasila preveč sitnosti z zapisnikom 7. redne konvencije. Zapisnik je spisan v tako slabi slovenščini, da je moral pomožni urednik izgubiti veliko časa s popravljanjem in končno se je jezil še stavec, ki je tudi računal več za dotično delo. Ob enem je zapisnik zelo površen in nejasen; mnoge sprejete stvari so izpuščene, medtem ko so zabeležene stvari, ki bi imele biti obravnavane po sklepu konvencije oziroma ni so bile sprejete. Bodoča konvencija bo morala uvesti bolj čistost, ako bo hotela imeti dober in natančen zapisnik. — Se vzamena znanje.

Dalje priporoča br. urednik, da je treba s pločvino pokriti radiator zraven njegove pisalne mize, ki je lahko na škodo, v sled vročine, ki prihaja od radiatorja in tudi zdravju ni. — Se sklene, da se radiator pokrije.

Nadalje poroča br. Zaverinik, da je vprašal plekarja, ki je čedil pisarniške prostore v gl. uradu, če ima unijsko karto, pa je ni imel. Opozarja na sklep gl. upravnega odbora, da se mora najeti unijski delavec in zahteva pojasnila, zakaj se ni to izvršilo. — Br. Verderbar pravi, da je dotični delavec pravkar prišel iz Johnstowna, Pa., karte pa ni imel, ker je komaj pred nekaj dnevi vložil prošnjo za njo. — Br. Zaverinik odgovori, da v tem slučaju bi moral delavec imeti saj "permitt", ker drugače zapade kazni, če kaj unijski delavec dela brez izpustitve. — Br. Verderbar cmeni, da plekar spada v unijsko delavnico in kot takega je tudi najel kakor se je glasilo sklep odbora. — Br. Zaverinik predlaga, da odbor zahteva pojasnila od tvečev, zakaj ni poslala unijskega delavca. Sprejeto.

Br. gl. tajnik poroča — Iz Cle Eluma, Wash., pišejo za ustanovitve novega društva. Imajo 14 prosilcev. Tam je sleer staro društvo št. 79, toda nekateri člani bi bili radi sami zase. Od starega društva do prostora, kjer nameravajo ustanoviti novo društvo, je ena milja razdalje. — Se sklene, da se iščejo bolj pedati od obeh strani. Ako pride medtem dovoljni odgovor, sme gl. tajnik dovoliti ustanovitev novega društva.

Narodna Tiskarna piše, da hoče ponovno povzpeti tisk glasilu in vsem tiskovninam za 10%; za vzrok navaja povišanje plač delavcem in pravi, da morda bo le začasno. — Br. Zaverinik predlaga, da naj stari ali pa novi odbor, če prej nastopi, razpiše ponudbo za tisk lista in plakovin na tri ali štiri druge tiskane v svrhu, če se more dobiti kje cenejši tisk. Sprejeto.

Jednota naroči kot po navadi pisemski papir in kuverte za društva. Vsako društvo dobi po sto kosov papirja in po 50 velikih ter

50 malih kuvert. Društva plačajo ekspres.

Za mesec november je bil razpisani izredni assessment po \$1 na člana za pokritje deficita v upravnem skladu, ki je nastal vsled stroškov konvencije. Državni komisar iz Springfielda je sam zahteval, da mora jednota podpreti upravni sklad, kakor je bilo že poročano. Odborova seja se ni mogla prej vršiti, ker sta bila dva odbornika bolna na influenco, zato je potrebno, da odbor na tej seji potrdi sklep, kar se tiče izrednega assessmenta. — Sprejeto soglasno, da se odobri izredni assessment kakor je bil razpisan.

Do danes je umrlo 66 članov naše jednote za špansko influenco. To je kolikor je do zdaj vknjiženih, toda naznanila o nadaljnjih smrtih slučajih prihajajo še vedno. Dalje se zdaj izplačuje samo za špansko influenco 95 odstotkov bolniške podpore. To je velik udarec za jednoto. Gl. tajnik je dal izjavo, da bolnikov na tej bolezni ni treba obiskovati, kajti tako dolga tudi odredbe zdravstvenih oblasti.

Bondi za uradnike krajevnih društev ostanejo stari in tudi poročena družba ostane stara.

Jednota ima zdaj dve tožbi. John Beve, bivši član društva št. 82 v Johnstownu, Pa., toži za odklonjeno podporo. Naloženo mu je bilo, da se podvrže posebni zdravniški preiskavi, toda on ni hotel storiti tega, temveč je zatožil jednoto. Franciška Šire pri št. 122 v Aliquippu, Pa., tudi toži za odklonjeno podporo. Oba slučaja sta v rokah našega pravnega zastopnika.

Tvrška Frank Sakser Co. je poslala ponudbo za oglas v Slovensko-Ameriškem Koledarju. Pismo je prišlo ravno pred konvencijo, in ker vsled obilnega posla takrat ni moglo priti na vrsto, da bi ga bil odbor takoj rešil, je stvar zdaj zastarela, da bi odgovorili na pismo, a sedaj poslali oglas.

Joe Štiković, tajnik Slovenskega Književnega Društva v Dubuque, Ia., piše, da ga odbor informira, če bi bil kdo med rokaji v Ameriki sposoben za učitelja slovenščine na ondnotni šoli. — Odbor ne more storiti drugega, kakor da jim da brezplačni oglas in glasilo v to svrhu.

Tajnik Slovenskega Doma v Waukeganu, Ill., prosi za oglas jednoto na zagrinjalu na odru omenjenega doma. — Se vzame prostor na zagrinjalu, ki stane \$25 na leto.

Sledeči bratje, ki so dolgo časa bolni in se ozdravljivi, toda brez sredstev za življenje, se se oglašajo za izredno podporo:

Lovro Palančič, št. dr. 54, Glenwood, O.; Jos. Mehle, št. 5, Cleveland, O.; John Hribar, št. 5, Cleveland, O.; Alojz Polanc, št. 5, Cleveland, O.; Leo Sašek, št. 5, Cleveland, O.; Frank Gorliček, št. 209, Nokomis, Ill.; Math Ozanič, št. 22, South Range, Mich.; Frank Čemažar, št. 54, Glenwood, O.; Frank Belk, št. 23, Darragh, Pa.; Joe Dučman, št. 62, Calumet, Mich. — Vsem se dovoli podpora po \$25.

Dalje poroča br. Verderbar o sledečih društvenih zadevah: Št. 9, Yale, Kans. — Br. Joe Lipovšek je bil preiskan v St. Louisu v prisotnosti br. V. Canjkarja. Član je pobit na glavi. Poslal je račun vožnje in hotela v znesku \$25. Račun se izplača.

Št. 286, Moline, Ill. — John Tomazič je zapustil posmrtnino v znesku \$150 jednoti. Pogreb stane \$135. Se sklene, da dobi društvo \$135 v dveh čekih, in sleer \$100 za pogreb kot določajo pravila in \$35 za povrnitev stroškov, ki jih je imelo društvo pri pogrebu.

Št. 295, Bridgeville, Pa. — Društvo protestira proti sklepu konvencije, da morajo biti glavni društveni odborniki vbodoče ameriški državljani ali naj deklarirajo. Ob enem društvo pošilja iniciativni predlog, da se dotični sklep zavrne. — Se pojasni društvu, da taki predlogi in protesti ne veljajo, dokler ni dotična točka novih pravil še v veljavi.

Št. 182, Gilbert, Minn. — Društvo protestira proti sklepu konvencije, ker ni razdelila bolniškega sklada po razredih, da bi vsak razred pokrtil svoj deficit. — Se pojasni društvu, da naj poskuša predlagati sklep, kadar bodo nova pravila v veljavi.

Št. 59, De Pue, Ill. — Br. Gerlovčič zahteva odklonjene operacijske stroške in prikrajšano pod-

poro in se sklicuje, da mu je to dovolila je sedma redna konvencija, na kateri je bil kot delegat. Zapisnik konvencije pravi, da se dotična operacija ne smatra kot izvratajoča iz spolne bolezni kakor je konstatiral vrhovni zdravnik, ni pa bilo s tem rečeno, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja in iz zapisnika konvencije ni razvidno, dali se z besedo "zadoščenje" smatra tudi povrnitev operacijskih stroškov. — Zadeva se izroči vrhovnemu zdravniku v končno razsodbo.

Št. 5, Cleveland, O. — Član J. Nikasimovič je bil osebo v gl. uradu jednote ob času, ko je tukaj zboroval konvenciji odbor za priporočbe; imel je pri sebi pismo izjavo dr. Kerna, da trpi na tuberkuloznih žlezah v vratu in dejal je, da gre po nasvetu vrhovnega zdravnika v toplejša kraja. Dr. Kern potrjuje izjavo v posebnem pismu in priporoča, da jednota plača temu članu vožnjo v Californijo. Bli je operiran na vratu. Račun vožnje znaša \$82, 96. Društvo tudi priporoča izplačilo. — Sklenjeno, da se račun izplača.

Št. 75, Roslyn, Wash. — Ivan Pleš in Josipina Tóncic sta bolna na jetiki in odšla sta v Californijo. Račun vožnje ima vsak po \$34.35. — Po pravilih se izplača.

Št. 9, Yale, Kans. — Br. Anton Rupar poroča, da je obiskal dr. Joe Pongrešiča v Fort Smithu, Ark., kot mu je bil naložil gl. upravni odbor, in ga priporoča za podporo. Ob enem pošilja račun vožnje v znesku \$33.34. — Račun se izplača.

Št. 298, Somerset, Colo. — Br. Mike Kruli je poslal račun v znesku \$6.08 za vožnjo in zamudo časa v zadevi Fr. Maurina, ki stanuje enajst milj proč od društva. Maurin je grozil s tožbo in Kruli je moral tja na poziv advokata, torej v interesu jednute. — Račun se izplača.

Št. 343, Hendersonville, Pa. — Peter Kovačič je oddaljen 36 milj od društva in prijavil je bolezen. Zdravnik je zabeležil revmatizem, toda član trdi, da se je pretegnil. Obiskovalec (kateri pa ni zapisal svojega imena) je poslal račun nazaj v podpis in v potrdilo društva.

Št. 310, Bensmer, Pa. — Član tega društva po imenu Fr. Kenig je bil imenovan po lokalni živilski upravi članom Production Committee, kar je razvidno iz dopisanih listin. Društvo je pa zahtevalo, se član izobči, kakor da je deputat. — Društvo se pojasni, da član lahko ostane aktiven.

Št. 11, Roslyn, Wash. — Društvo poroča, da je neki Kozlarič naredil prošnjo za vstop v ondnotno društvo št. 75, toda po mnenju št. 11 ni vreden postati član jednute, ker je simuliral pri neki drugi jednoti. — Se iščejo bolj podatki.

Br. podpredsednik zaključil sejo. Jos. Kuhelj, podpredsednik. Ivan Molek, zapisnikar.

NAZNAVILLO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je moja ljubša soproga in mati

MARY KRAJNC

(rojena Ramšak) za vedno zaspa la dne 1. decembra, 1918 po pet tedenki bolezni za pljučnico. Stara je bila 34 let. Doma je bila iz St. Vida na Stajerskem, v Ameriki je bila šest let. Poleg mene žalujočega soproga zapuščena dva sina, Mihaela star 12 let, kateri je v starem kraju, in Frank star 8 let, kateri je tukaj zmenoj v Ameriki. Pogreb se je vršil dne 3. decembra, t. l. na pokopališču v Presto, Pa. Pokojnica je bila članica dr. "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., kateri ji je podarilo krasen venec in jo spremlil k zadnjem počitku na mirodvor. Za kar jim izrekam moje najtoplejšo zahvalo. Lepa hvala vsem bratom in sestram za vso pomoč ob času bolezni. Posebno zahvalo izrekam družinam Kramčar, Werdinek in Dolene za njih pomoč in poštvalnost.

Spajaj mirno draga nepozabljena soproga in mati. Lahka naj bode Tebi svobodna ameriška zemlja. Žalujejo ostali:

Martin Kranje, soproga, Mihael in Frank, sinova — Morgan, Pa.

NAROČNIKI "DRUŽINSKIH
KOLENDARJEV."

Vsak dan dobimo po en kupček pisma, v katerih nas naročniki vprašujejo, kdaj dobe Am. druš. koledarje. Nekateri pišejo, da hočejo izpravevat na pošto in urad ekspresne družbe, kar je seveda popolnoma nepotrebno delo, ker mi nismo nikjer naznanili, da je koledar izšel. Ker je mnogo naročnikov koledarja, ki ne čitajo Prosvete, zato v Prosveti naznanjamo sledeče: Koledarje bomo začeli razpošiljati kmalo, to je takoj ko bodo vesani v knjigovodstvo. Vsakdo je lahko bres skrbi, ki, ker kdor ga je naročil, dotični ga bo tudi dobil. Le malo potrpljenja, pa bo vse dobro.

Upravnik "Druš. Koledarja."

NAZNAVILLO IN ZAHVALA.

Naznaniti želimo žalostno vest, da nam je dne 13. novembra, 1918 umrla naša hčerka

JOSEPHINA GERMER

v starosti dve leti in sedem mesecev; pokopali smo jo drugi dan popoldan. Lepa hvala bratom in sestram mojim in moje soproge vsem, ki so nam kaj pomagali v ti žalostni uri. Srčna hvala vsem skupaj. Tebi naša ljuba hčerka, kličemo: Počivaj mirno v hladni in svobodni ameriški zemlji.

V mesecu avgustu smo pa pokopali 11 mesecev starega sinčka in sedaj hčerko. Počivajta mirno oba dva. Žalujejo ostali: John in Marija Germak, starši, Albin, Mary, John in Matilda, bratje in sestre. Cleveland, Ohio.

NAZNAVILLO IN ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam žalostno vest, da je po večletnem bolehanju dne 1. decembra, 1918 preminul moj dragi brat

ALOJZIJ POLANO

v starosti 28 let. Pogreb se je vršil dne 3. dec. 1918. Najtoplejšo zahvalo izrekam društvu "Naprej", št. 8 SNPJ, za častno sprejeto kakor tudi za vso podporo, ki mi jo je naklonilo društvo za čase njegove bolezni. Najpri srčneje se zahvalim vsem vdeležencem pri sprejstvu pokojnega na mirodvor in za krasne podarjene mu venec. Počivaj mirno, dragi brat! — Karl Polano, brat, 6516 Metta ave., Cleveland, Ohio.

JOSEPH OREŠNIK,

293 Reed St., Milwaukee, Wis.

Priporoča svojo gostilno, kjer se shajajo večinoma vsi Slovenci, domači in drugi. Na razpolago imam biljardnico, godbo, cigare in cigarete. Za potujoče imam prenočišča in dajem dobre postrežbe. Za obilen obisk se priporoča Joe Orešnik.

BARBERTONSKIM SLOVEN-
CEM NAZVANJE.

V svrhu ščedenja stranišč in dvoršč se vam priporočam. Izvršil bom vse delo strogo po določbah in po zmerni ceni. Fr. Levstik, Doyleston, Ohio. R. F. D. No. 2. (Wayne Co.) ali pa pustite naročilo pri J. Debeven v salunu.

Flu huja od vojne.

Od 15. septembra je bilo med 350,000 smrtnih slučajev zaradi influence in pljučnice med ljudstvom Zed. držav. Na Francoskem umrlih ameriških vojakov je bilo samo 58,478.

Nevarnost povratne epidemije je iminentna. Vsa oficijelna poročila priporočajo: Imajte vedno čist črveselj! V ta namen je Trinerjevo Grenko Vino preparacija visoke zanesljivosti. Narejeno iz grenkih zelišč in čistega naravnega vina, izčisti in uredi drobovje ter ne oslabi telesa. Nasprotno! Ono ojači celo telo. V lekarnah \$1.10; za prehlad in kašelj je najboljša. Trinerjeva Sedativa. 25 in 50c v lekarnah, po št. 35 in 60c. Jos. Triner Company, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

NAZNAVILLO IN ZAHVALA.

Povodom smrti našega ljubljene očeta in nepozabnega soproga

JOHN MUŽIČ.

Pokojni je bil doma od Sv. Martina pri Gorici na Primorskem. Star je bil 39 let ob času smrti.

Izkreno se zahvalim vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, kateri so nam kaj pomagali in nas tolažili ob bridki uri naše nepopisne izgube. Posebna zahvala bratom pokojnega, Anton, Franku, za podarjeni venec, kakor tudi J. Lipicer, A. Pirih, V. Jančič, družini Kos, Baznik, Klince, Benetič, Jančar, Skočaj, Šepce, Šimšič in družini Rebec. Hvala Rev. Skurju za obisk v boleznini in za sprejem na pokopališču. Presrečna hvala društvu "V Boj", št. 53, SNPJ, za krasni venec, še posebno predsedniku društva John Zupanec za krasen in ginljiv nagrobni govor, s katerim je segal v dno duše spremljevalcev. Izkrena hvala mojemu bratu Jožef Vogrnič in vsem tistim, ki ste mi kaj pomogli v času bolezni in smrti pokojnega nepozabnega očeta in soproga. Hvala vsem za obisk pri mrtvaškem odru in za sprejem na mirodvor.

Tebi, naš oče in soproga, pa bodi lahka svobodna ameriška zemlja. Počivaj mirno!

Žalujejo ostali:

Jožeta Mušič, soproga, Josefina Karolina, Anton, Jožef in John otroci. — Cleveland, Ohio.

NAZNAVILLO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je moja soproga in mati sedmerih otrok

HELENA ČERNE,

po šest dnevni bolezni influence, dne 11. novembra za vedno zatihla oči. Doma je bila iz Čunčičara St. Lamprecht, Kranjsko. Umrila je v starosti 34 let.

Izkreno se zahvalim vsem, ki ste mi kaj pomagali ob času bolezni pri moji družini. Posebno se zahvalim moji sestričnici Zupančič, katera je bila v noči in dnevu in ji stregla pri postelji. Srčna hvala vsem, ki ste je obiskali pri mrtvaškem odru in jo spremlili k večnemu počitku na mirodvor.

Tebi ne pozabna soproga in mati pa kličemo počivaj mirno v hladni ameriški zemlji. Žalujejo ostali:

Ignacij Černe, soproga, Ignac, Mary, John, Rosie, Anna, Louis in William, otroci. Stone City, Kans.

RAD BI IZVEDEL.

za naslov mojega brata John Knafela in Andreja Zelko, oba sta doma iz Narina pri St. Petru na Krasu. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njih naslove, da mi jih naznani, ali pa ako bosta sama čitala ta oglas, ju prosim, da se mi prijavita na moj naslov: Joseph Knafela, 505 Jackson Street, Conneaut, Ohio.

Naznanilo!

Vaim cenj. odjemalcem tem potom naznanjam, da imam se izvilčen mojim zdravilom kljub temu, da so se razne snovi, iz katerih so narejena, izdatno podražile. Celi ta mesec polijam še jedno flatuljo ali steklenico navedenih zdravil za \$1.00 in 5 za \$4.00.

PARTOLA za ledodec in neredno stolico. PARTO-GLORY za jačanje krvi in liveev.

PARTO-LIRO zoper glavobol. PARTO-WILL za bolezn ledodec.

PARTO-COUGH zoper kašelj in pljučne bolezni.

PARTOLIN zoper izpadanje las. RUMATIN PARTO-PAIN zoper revmatizem in kostobol.

PARTO-CREAM & PARTO SOAP zoper mazulje in pogo po lieu.

PARTO-SWEAT zoper potenje nog. ELSA WATER zoper osivelo las.

PARTO-CYL zoper mazulje in erbenje života 1. t. d.

TRIPLETS st. 2, 3 in 4. 1 škat. \$1.00, 6. \$5.00.

ZDRAVILNO VINO 1 stek. \$1.00 — 6 stek. \$5.00.

Obišnjeni cenik (knjigo "Pot k zdravju") pošljem zaostoj in poštnine prosto.

Pišite takej na:

The Partos Pharmacy, 160 2nd Ave., New York N. Y.

Naznanila, vabila in zahvale.

LETNI OBČNI ŠBOR SLOV. DEL. SOKOLA "CHICAGO".

Tem potom naznanjam in sporočam članom in članicam Slov. Del. Sokola "Chicago", da se vsi letni občni šbor Slov. Del. Sokola "Chicago" v soboto, dne 21. t. m., točno ob polnoči sveder v običajnih društvenih prostorih na 1907 So. Racine ave.

Želati je, da se vdelele tega svederovanja vsi bratje in vse sestre, kakaj, treba bo rešiti jako važne zadeve.

Tajnica.

Chicago, Ill. — Naznanjam članstvu društva Slovenski Dom, Slov. Del. SNPJ, sklep letne seje, ki se glasi: Vsek član, ki je obveščen od tajnika za obisk bolnika in da tega ne stori, zapade enomesečni suspendaciji. — V slučaju, da je kdo bolniških obiskovalcev zadržal, da se more izvršiti določene naloge, naj obvesti o tem nemudoma društvenega tajnika, ki bo, če bodo vzroki opravičljivi, imenoval na njegovo mesto drugega bolniškega obiskovalca. — Nekateri člani bi opomni, naj redneje plačujejo mesečne prispevke, kajti društvo ne salaga assementu za nikogar. Bratje, pomislite, da ste v slučaju bolezni odkodani za cel mesec bolniške podpore, ako se ne varujete suspendacij. Plačujte društveno assement, redno, kajti to je v prid le vam. Kdor se ni plačal assementa v tem mesecu, naj ga plača pravočasno. V novembru smo imeli št. izrednega assementa. Kdor ga še ni poravnal, naj to gotovo stori v tem mesecu, da bom mogel konec leta urediti društvene poslovne knjige. Toliko v blagohotno vpoštevajte. — Na redni seji tega društva meseca marca t. l. smo se odavali vabilu družbe "Slovenski Narodni Dom" v Waukeganu, Ill. na udeležbo slavnostne otvoritve doma. Sklenili smo, da se pridružimo udeležbi korporativno z zastavo. Ker pa se je otvoritev zavlekla, smo na stvar še skoraj pozabili. Dan po zadnji redni seji pišem zopet prejel pismo od imenovane družbe v Waukeganu, v katerem mi naznanjajo, da se otvoritev vrši dne 28 in 29. decembra t. l. Ker v tem času ni mogoče redne seje tega društva, priporočam vsem onim, ki so glasovali za korporativno udeležbo in se se slavnosti tu di pripravljati udeležiti, naj se zglasijo pri meni do 27. t. m., bodisi osebno, pisмено ali pa po telefonu. Od vse tistih, ki so se odločili posejiti to redko slavnost, pa želimo, da se dne 27. decembra sveder zberejo pri meni, kjer se bom pogovoril znanstvenje o stvari. — John Turk, tajnik. Naslov: 2720 Ward St., Telefonska št.: Diversoy 2734.

NAZNANILLO IN ZAHVALA.

Franklin, Kans. — S tužnim srcem naznanjam prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 22. novembra umrl ljubljani soprog Frank Wegel, starosti 43 let. Kojen je bil v St. Pavlu v Savieski dolini na Spodnjem Stajer skem, kjer zapušta starice in dve sestri. Bolehal je tri leta in tri mesece za srce no hibo. Pogreb se je vršil dne 24. novembra na pokopališču Mt. Olive v Pittsburghu, Kans. — Najlepša hvala Joe Brutkoviču in Frank Garantiču, k sta vse potrebno preskrbeli, kakor tu

di J. Kallingerju in Juliu Pirnatu za njuno poštvalnost. Hvala sestram družstva št. 187, ker se mu položile na krsto krasen vene. Pri pogrebu na ta vene sem se spomnila nazaj na dobo, ko nam je pokojnik pomagal ustanoviti društvo Sestrsko Ljubzen, št. 187, SNPJ. Sedaj pa mu je to društvo položilo vene sveder svetle na njegovo krsto. Sestre, s tem ste pokazale, da razumete pojem ljubzen sestrskih društev do naših bratov. Hvala družbi Dobravčevi za lep vene. S pokojnikom ni bila v življenju enakih nazorov, toda zato sta živeli vmešan v prijateljskih stikih. Končno izrekam zahvalo vsem darovalcem venev, udeležencem pogreba in vsem, ki se pokojniku storili kako uslugo za časa njegove bolezni ali me tolažili ob uri njegove smrti. — Članstvu društev, katerim je pripadal pokojnik, pa polagam na srce besede, katere je govoril br. John Debeve ob kratki pokojnege soproga: "Ta mož ni priznaval malenkostnih prepilov..."

— Vi pa se na rednih sejah pripravite radi pogrebni stroškov. Članstvu vseh treh društev naznanjam, da niti centa ne zahtevam za tisti vene, ki ste mi ga darovali, kajti stroški so že poravnani; razburjenje in nemestno besedičenje je radi tega nepotrebno. Kar vas prosim je to, da se ne pripravate radi njega. Taki prepri me spominjajo slučajev, ki so se dogajali v domovini. Ko sem bila še 10-letna deklica, sem videla pogrebce, kako so se po končanih ceremonijah pričeli pripraviti, vsi napol pijani in se pričeli končno celo pretepati, kdo da bo plačal pijačo. Vprašala sem mamico, zakaj tako vpijejo in razsajajo, češ, da to ni lepo. Dobila sem odgovor, katere tu ne bom omenila. — Teli, pokojni se prog, pa klilem: Lahka naj ti bo svobodna zemlja. — Terezija Wegel, soproga; Frank, Terezija in John, otroci.

Chicago, Ill. — Opozorjam članstvo društva Narodni Vitezi, št. 39, SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo seje v nedeljo dne 22. decembra ob 2. popoldne. Na dnevnem redu bodo volitve društvenega odbora in druge važne točke. Vsi tisti, ki niste bili na seji že več kot tri mesece, udeležite se vsaj letne seje. Dolžnost vsakega člana vsekakor je, da pride vsaj na letno sejo, kajti ta se vrši samo enkrat na leto. Prosim vas, naj vsakdo poravnava v tem mesecu svoj dolg, da nam bo mogoče predložiti list celoleten račun. — John Koren, tajnik.

Slovak, Pa. — Apelliram na tiste članke društva Slovensko-Hrvatska Mloga, št. 241 v Slovianu, Pa., ki še niso plačali \$1.00 izrednega assementa, ki je bil razpisan za november, naj ga plačajo najpozneje do 25. decembra. V nasprotnem slučaju bomo morali tako članke vključiti iz društva, ker je urad gl. tajnika vrnil mesečno poročilo za mesec november, ker nekateri člani niso priložili \$1 posebnega assementa. Društvo in tajnik pa so se zavzeli za stvar in plačali svoto, kajti druge poti nisem imel; poročilo je bilo treba poslati nazaj čim hitreje, zato sem založil denar jak in društvo ter s tem obvaroval društvo suspendacije. Vsi veste, v kakšne nepravilke pride društvo, če je suspendirano. Imamo tudi bolnike, ki v tem slučaju izgube podporo. Izredni assement, kateri ga še ni

ste plačali, izročite tajniku društva. — Andrej Sauer, tajnik.

Bear Creek, Mont. — Člane soc. kluba št. 96, JSZ, opozorjam, naj se udeležijo seje, ki se bo vršila dne 23. decembra. Znamo vam je, da smo s delom radi epidemije influence jako zmanjšali, zato je treba, da sedaj zamujemo popravno s tem, da podvojimo našo aktivnost. — Peter Vrkljan, tajnik.

Johnstown, Pa. — Opozorjam članstvo društva Adria, št. 3, SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se vrši dne 22. decembra ob 2. popoldne v dvorani na 823 Broadway Alley. Na dnevnem redu bodo volitve društvenega odbora in več drugih važnih točk. — Joe Breaj, tajnik.

La Salle, Ill. — Epidemija je ta mesec decembra izbruhnila s ponovno silo in oblasti so upeljale še drastičnejše odredbe, kakor prvi pot, vied tega se decembra seje društva Sokol, št. 98, SNPJ, ki bi se imela vršiti dne 8. decembra, ni obdržala. Valed tega odpuščajo vse točke, kakor tudi volitve odbora, ki bi se imele vršiti na decembarski seji, na sejo dne 12. januarja. Ob tej priliki se bodo razdala tudi nova pravila in stenski koledarji SNPJ. Valed važnosti januarke seje naj se jo vsakdo udeleži. — Naznanjam članstvu tega društva, da smo imeli meseca novembra v društveni blagajni \$5.34 deflita. Zato naj vsakdo izprevidi, da ne bomo mogli mesec decembra za nikogar zalagati assementa iz društvene blagajne. Kdor ne bo plačal assementa in vsoega kar eventualno dolguje društvu, do 25. decembra, bo suspendiran. — Opozorjam naročnike dnevnika Prosveta, katerim poteče naročnina s Novim letom, naj jo poravnajo pravočasno, da vam list ne bo ustavljen. — Ignatz Volk, tajnik.

La Salle, Ill. — Članstva društva Triglav, št. 2, prosim, naj blagovoli poravnati v tem mesecu svoje društvene prispevke, da bo društvu mogoče plačati assement jedgoti. Navada je, da se v zadnjem mesecu v letu zapustijo račun tako, da so knjige s novim letom čiste. To pa je mogoče le, ako članstvo poravnava vse, kar eventualno dolguje društvu. Novozvoljeni tajnik tega društva je hr. Ravnikar, ki bo ta mesec obiskal vse članke našega društva za nabiranje naročnikov na Prosveto in iztirjanje starih. Ob tej priliki mu lahko plačate tudi assement. — Lavo Zevnik, tajnik.

Piney Fork, Ohio. — Tukajšnji in okoliški slovensko občinasti vabimo na veselico, ki jo priredi društvo Novo Leto, št. 176, SNPJ, na Silvestrov večer dne 31. decembra. Pričetek zabave ob 6. sveder. Vstopnina prosta. Svitala bo godba na pihala. Za postrežbo bo najboljše preskrbljeno. Priredba se vrši v prostorih rojaka T. Kenda. Upamo, da nas bo občinasto posetilo v kar največjem številu. Naklonjenost bomo ob enakih prilikah vračali. — Veselilni odbor.

Hennipaw, Pa. — Članstvu SNPJ, naznanjam, da smo našemu društvu spremeniili ime. Preje je bilo dr. Avstrijski Slovenec, št. 200, sedaj pa se imenuje

dr. Složni Slovenec, št. 200, SNPJ. Tolk ko v obvestilo, da se bodo rojaki in tajniki društev vodili razvati v korespondenci s tem društvom. — Anton Chater, tajnik.

NAZNANILLO IN ZAHVALA.

Klein, Mont. — S tužnim srcem naznanjam sorodnikom in prijateljem vest, da je za vedno zaspal moj preljubljeni brat John Pink na poslednjih španake influence, kateri je sledila pljučnica in mu pretrgala nit življenja. Bil je član društva št. 332, SNPJ, v Carpenter Creeku, Mont. — Vam, ki so mu napravili kako uslugo za časa njegove bolezni, se iskreno zahvalim. — Tu zapišite brata, v domovini pa starice, štiri brate in sestre. Danis je bil iz vasi Pinki pri Crnomlju. V Ameriki je bil val jet. — Nepozabni brat, počivaj v miru v ameriški zemlji. — George Pink, Klein, Mont.

Collinswood, Ohio. — Opozorjam članstvo društva Vipavski Raj, št. 312, S. N. P. J., da naj se polnoštevilno udeležijo seje dne 22. decembra ob 1. popoldne v navadnih prostorih. Datum za to sejo smo spremeniili samo za mesec december, ker hočemo omogočiti udeležbo tudi tistim članom, ki delajo po noči. Na dnevnem redu bodo volitve društvenega odbora in druge važne točke. Pridite na sejo in si izvolite odbor, ki bo odgovarjal s svojimi delovanjem željam večine članstva. Opozorjam vas, da redneje plačujete assement. Tistim, za katere sem založil assement, naznanjam, da ta mesec ne bom zalagal za nikogar. — John Resonovec, tajnik.

Eucild, Ohio. — Društvo Zavedni Slovenci, št. 128, SNPJ, je na svoji redni

mesočni seji dne 8. decembra sklenilo, da mora vsak član plačati assement najkasneje zadnjo nedeljo pred 24. v mesecu. Le pod tem pogojem, da se bo ta sklep upošteval, smo dobili tajnika za prihodnje leto. Nekateri člani nikakor ne morejo zapopasti, do katerega dne mora biti plačan mesečni assement, pa mislijo, da mora biti plačan ravno 24. ali še kasneje. Bratje in sestre, upoštevajte to! Plačujte assement na seji, če le morete. Če ste od tega zadržani, tedaj ga plačajte kakor hitro mogoče, ne pa čakati do 24. v mesecu. S tem pripravite delo tajniku in pomagajte v poljavati red tudi v društvu naše jednote. — Neki dan meseca julija sem šel k nekemu bratu, da ga opozorim za zastalo naročnino na dnevnik Prosveta. Ob tej priliki sem ga tudi opozoril, da mi lahko plača assement, ker se ravno nahajam pri njemu, toda on se ni odrezal, da se ni 24. Tu se vidi, kako napačno pojme imajo nekateri člani glede plačevanja assementa. 24. v mesecu bi moral imeti že vsak društveni tajnik te jednote izgotovljeno mesečno poročilo, ne pa čakati na članke, ki se zapoznijo s assementom. Vpoštevajte, da mora večina tajnikov naših društev delati v tovarnah ali v rovi in prihajajo domov izmučeni, kakor vsakdo drugi, ki opravljajo tako vade. Iz svoje izkušnje lahko veste, da človek v takem stanju ni posebno razpoložen delati kaka računaka poročila ob večerih, pač pa jim je ljube, če jim daste priliko, da ga izvise ob nedeljah. — Članstvo tega društva opozorjam, naj se številneje udeležuje seji v bodočem letu. Seje se bodo vršile v tistih prostorih, kakor dosedaj. Odbor za prihodnje leto je sledeči: V. Koller, pred.; A. Šelo, podpred.; Chas. Rattar, tajnik; J. Kastello, blag.; A. Možina,

zapisnikar; računski pregledovalec J. Kutz in Zdebar. — Članstvu tega društva so zahvaljujem za naklonjenost, ki mi jo je iskralo za časa mojega uradovanja v preteklem letu. — V. F. Koller, bivši tajnik.

CHICAGO NAJVEČJI TRG ZA ŽIVILA.

Chicago, Ill. — Živila iz srednjezapadnih in zapadnih držav prihajajo na trg v Chicago in od tukaj jih trgovci pošiljajo v druge kraje. V letu 1915 so poslali iz Chicago 40,000,000 ton žita. Mesa so poslali 6,000,000 ton; masti, masla in sira nad 1,800,000 ton. Poleg tega živeža so odposlali še 20,415,100 bušljev krompirja, 5,975,891 živih prašičev, 3,587,415 glav goveje živine in 4,166,570 ovac.

Te ogromne pošiljave govore da je v Chicago največji živilni trg na svetu. Kljub temu imajo živila ravnotako visoko ceno, ako ne višjo, kot v drugih velikih mestih.

— Pri sobotnih volitvah na Angliškem so se ženske bolj zanimale za volilni boj kot pa moški. V mnogih slučajih so ženske glasovale ravno nasprotno kot njihovi soprog.

Ellsworth Gruber.

Pittsburg Undertaking Co.
Motor Ambulance, PITTSBURG KANSAS

Sprejmemo vsa pogrebna dela; vedno pripravljeni po dnevu in po noči, blizo in daleč. Mi jamčimo čitateljem tega lista za točno in dobro postrežbo. Mi vam vrnemo troške za telefon. Pazite, da pokličete pravo številko: TELEFON NO. 14.

Društvo "Rožna Dolina" št. 92 S. N. P. J.
priporoča to tvrdko.

Slovenski rudarji !!!

Tukaj se vam nudi prilika, da postanete sami svoji gospodarji. Tukaj je vaša prilika, da lahko postanete solastniki enega najboljših rudnikov v Ameriki, kjer je ena najboljših premogovih žil v pittsburškem okraju z od 8 do 10 čevljev visokim premogom; rov je čist z dobro streho, ni vode ne plina. Rudnik je z odprtim uhomdom in se nahaja v New Genevi, Fayette County, Pennsylvania.

Slovenski rudarji !!!

Skoro je skrajni čas, da tudi vi storite nekaj zase. Ta premogokop je organiziran za vas in valed tega bi ne smeli odlašati, da postanete solastniki. Delnice stanejo samo \$50.00 ena in vsak do jih lahko kupi kolikor hoče.

Pazite na visokost premoga, dobro površje in tlak. Rabijo se odprte svetilke.

Kadar naročate delnice, poslužite se vedno spodnjega kupona in pošljite denar v priporočenem pismu ali pa po ekspresnem Money order.

Ako želite še nadaljša pojasnila o naših ugodnostih, prosimo, pišite nam ali se pa osebno zglasite v našem uradu v Pittsburgh, Pa. Pridite in oglejte si osebno rudnik.

NAROČILNI KUPON.

Priloženo najdete \$..... za kar mi pošljite delnice
ATLANTIC COAL COMPANY INC. PO \$50.00 VSAKA.

1 delnica \$ 50.00	20 delnic \$1000.00
2 " \$100.00	30 " \$1500.00
5 " \$250.00	50 " \$2500.00
10 " \$500.00	100 " \$5000.00

ATLANTIC COAL COMPANY, INC.,

203 Union Bank Bldg., Corner 4th Wood St.,

PITTSBURGH, PA.

